National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont. K1A 0N4

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1356

Nr. 38 (1958) 1987 | NELJAPÄEVAL, 17. SEPTEMBRIL — THURSDAY, SEPTEMBER 17 | XXXVIII aastakäik

Toronto Eesti Seltsi lasteaias algas möödunud laupäeval tegevus ligi 80-le kasvandikule. (Lähemalt lhk. 4) Foto — O. Haamer

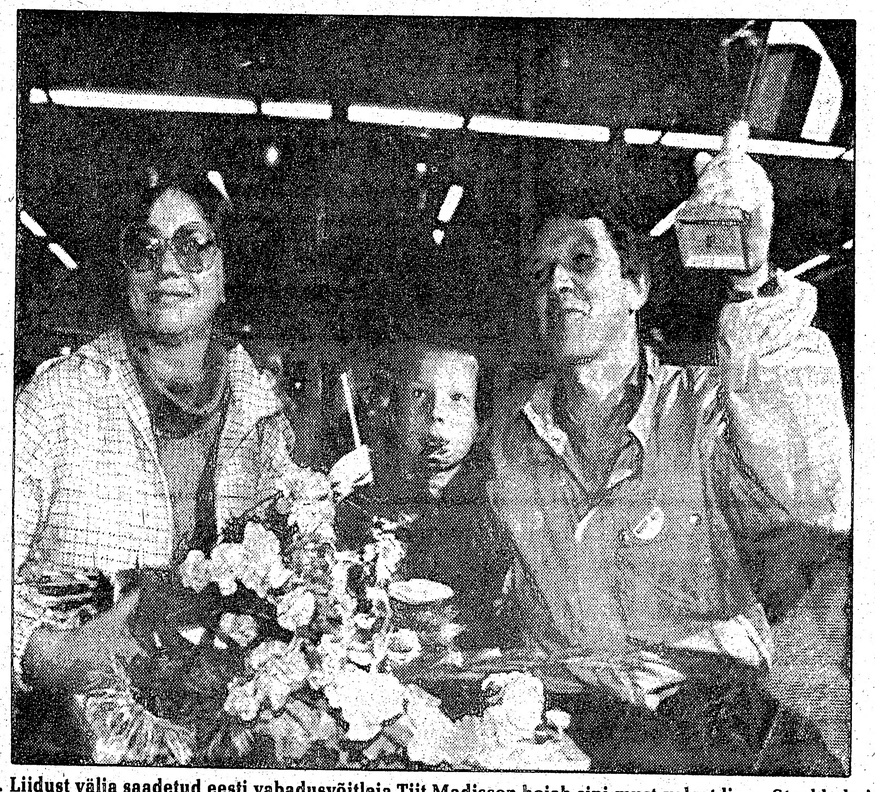

N. Liidust välja saadetud eesti vabadusvõitleja Tiit Madisson hoiab sini-must-valget lippu Stockholmis, kuhu ta jõudis laupäeval koos abikaasa Elviira ja poeg Jaanusega.

Vabadusvõitleja Tiit Madisson saadeti välja

STOCKHOLM — Vabadusvõitleja Tiit Madisson saadeti välja N. Liidust ja „Reuteri" teatel jõudis möödunud laupäeval Stockholmi. Temaga on kaasas abikaasa Elviira ja poeg Jaanus. Tiit Madisson, kes teisitimõtlejana viibis karistuslaagris ja asumisel Siberis, kuulus Molotov-Ribbentropi pakti avalikustamise Eesti gruppi „MRPAEG" ja oli üks kõnelejaid 23. augustil Tallinnas korraldatud demonstratsioonil. See on esimene juhus, et eesti teisitimõtleja on maalt välja saadetud.

35-aastane Tiit Madissoo oli ehitustööline Pärnus, ja nagu ütles teine vabadusse pääsenud pärnakas, Veljo Kalep „Meie Elule", aktiivne teisitimõtleja ja organisaator. „Ta vahistati samal ajal minuga 20. oktoobril 1980 ja süüdistus oli algul sama. Hiljem vahistati ka Viktor Niitsoo Tartus. Kohtuprotsess minu vastu peeti aga eraldi. Tiit Madisson mõisteti 4 aastaks karistuslaagrisse ja 2 aastaks asumisele Siberis. Kui ta pääses varem tagasi amnestiaga, sai ta tööd Pärnus ehitustöölisena, kuid ei saanud korterit. Nii pidi koos abikaasa ja pojaga elama isa juures ühes toas."

Tiit Madisson läks pärast keskkooli lõpetamist Saaremaale, ja töötas Kuressaare lähedal kalakombinaadis, kus tekkisid lahkhelid juhtkonnaga ja sattus julgeolekuvõimude silma alla. Kuna Saaremaa on piirirajoon, ta vallandati töökohalt kalatööstuses ja siirdus tagasi Pärnu kus töötas ehitustöölisena, olles samal ajal aktiivne teistimõtleja kes pidas sidet teiste gruppidega Saaremaalt kuni Tartuni.

Nagu ütles Veljo Kalep, reedeti ta Viljandis: ta oli andnud käsikirja ühele tuttavale ümber kirjutada. Töökaaslane büroos märkas seda ja kaebas julgeolekuvõimudele. Viljandi Kommunaalmajandi kontoritöölised andsid andmed Julgeolekukomiteele.

Tiit Madisson tahtis okupeeritud Eestist välja pääseda juba aastaid tagasi, kuid tal puudusid sugulased, kes oleksid kutse saatnud. Olles tagasi Pärnus, ta jätkas oma vabadusvõitluslikku tegevust, võttis osa demonstratsioonist Riias, käis Vilniuses ja viimati oli üheks kõnelejaks Stalin-Ribbentropi paktist Tallinnas.

Vastust ootab küsimus, mis oli tema väljasaatmise põhjus, kuna Tiit Madissoni tegevus toimus Gorbatshovi „avalikustamise" raames?

◍

Väljaande „Lisandusi mõtete ja uudiste vabale levikule Eestis I" järgi on Tiit Madisson sündinud 4. juunil 1950 Tallinnas. Töötanud Saaremaal kalurikolhoosis „Saare Kalur" kalatootajana. Peale asumist Pärnusse 1980, teenistuja sealses majavalitsuses. Arreteeriti oktoobris 1980 ja mõisteti mais 1981 „nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" eest 4 aastaks sunnitööle ja 2 aastaks sundasumisele. Asus Permi sunnitöölaagris nr. 389/36. Abielus. Poeg Jaanus, sündinud 1975.

Tiit Madisson vabanes sunnitöölaagrist enne tähtaega armuandmise korras.

◍

Washingtonist, DC, teatatakse et kodumaalt välja pääsenud vabadusvõitlejat, Tiit Madissoni, kes praegu Rootsis, soovitakse saada USA kongressi ühe allkomisjoni ette nn „hearing'ule". Madisson saaks seal anda autentseid ja kõige värskemaid andmeid, eriti inimõiguste alaste olukorrast N. Eestis.

Balti demonstratsioonid

Lääne ajakirjandus levitas Moskva valeteateid

STOCKHOLM — Tallinna raadioprogramm „Ajakaja" valetas Tallinna demonstratsiooni kohta, väites, et sellest võttis osa ainult paarsada inimest. Kirjutab Ülo Ignats „Eesti Päevalehes". Läti osas olid võimud pisut tagasihoidlikumad informatsiooniga, selleks oli sealne demonstratsioon liiga suur. Aga tänu kiirele valeinformatsioonile läbis lääne massimeediume esimesena just N. Liidu versioon. Alles mitu tundi hiljem oli võimalik kohalikelt elanikelt täpsemat informatsiooni hankida.

Kui oleks sündmuste tulipunktides olnud ka lääne pressi esindajaid (üks või kaks olevat siiski olnud Vilniuses), oleks lääne press saanud algusest peale tuua õiget informatsiooni. Aga paljud ajakirjanikud olid täiesti rahul Moskvas levitavate kuulujuttudega ja valeinformatsiooniga.

Seekord püüdsid võimud küll kiusata meeleavaldajaid, aga igal pool toimusid siiski demonstratsioonid umbkaudselt kava kohaselt.

Eestis uhkustas veel nii hiljaaegu kui 15. augustil KGB ülem Karl Kortelainen Eesti Kompartei büroo koosolekul sellega, et Eestis polevat midagi kavatsetud ette võtta seoses Molotov-Ribbentropi pakti aastapäevaga. Tegelikult oli aga samal päeval juba demonstratsioon välja kuulutatud.

Kui selgus, et oli moodustatud Molotov-Ribbentropi pakti avalikustavuse Eesti grupp „MRPAEG", tuli Eesti televisioonis ootamatu vastuaktsioon: päev enne demonstratsiooni kõneldi viis minutit paktist, kusjuures aga maha vaigiti salaprotokollide olemasolu.

(Järgneb lhk. 3)

DEMONSTRATSIOONID

Demonstratsioonid Eesti, Läti ja Leedu pealinnades Molotov-Ribbentropi pakti 48. aastapäeval kujunesid ajaloolisteks sündmusteks. Esimest korda pärast Teist maailmasõda toimusid kolmes Balti riigis samaaegsed ette välja kuulutatud demonstratsioonid, mis otseselt seadsid Nõukogude Liidu seaduspärasuse küsimuse alla.

Varem on üksikuid demonstratsioone esinenud, suurem osa neist on olnud spontaansed, mis kiiresti on miilitsa poolt purustatud. Ainult üks kord varem on toimunud ette välja kuulutatud demonstratsioon, mida ametivõimud pole täielikult püüdnud takistada, nimelt Riias 14. juunil käesoleval aastal.

Liberaalide suur võit Ontario valimistel

Ontario provintsiparlamendi valimistel möödunud nädalal saavutasid liberaalid David Petersoni juhtimisel suure valimisvõidu, võites provintsiparlamendis 95 kohta (varem oli 51 kohta) 130 kohast. Opositsioonijuhi koha said uusdemokraadid (NDP), võites valimistel 19 kohta endises parlamendis olnud 23 koha vastu. Konservatiivid jäid kolmandale kohale, saades parlamendis 16 kohta endise 50 koha asemel. Protsentuaalselt said liberaalid 47,5 protsenti häältest, uusdemokraadid (NDP) 25,6% ja konservatiivid 24,5%.

Ontario konservatiivide erakordselt suure kaotuse tõttu teatas erakonnajuht Larry Grossman, et ta astub tagasi erakonnajuhi kohalt ja et erakonna kongress uue juhi valimisteks peetakse kolme kuni kuue kuu pärast. Võidukas liberaalide juht Peterson kinnitas pärast valimisvõitu, et see kinnitas ta vastuseisu vabakaubanduse kokkuleppele USA-ga ja see võiks toimuda ainult tema poolt esitatud tingimuste vastuvõtmisel. Üldiselt lubas ta aga mõõdukat poliitikat ja kogu Ontario rahva huvide arvestamist. Peaminister B. Mulroney avaldas lootust, et koostöö Petersoniga on võimalik ka vabakaubanduse küsimuses. Kuigi NDP tuli Ontarios opositsioonijuhiks, aga kaotas 4 kohta, on ka NDP erakonnas tõstetud küsimus, kas Bob Rae on õige juht erakonnale. Ta ise teatas, et ta jätkab erakonna juhtimist.

Ontario konservatiivide massilise kaotuse puhul kaotasid nad Suur-Toronto piirkonnas kõik kohad. Nende seas kaotas koha parlamendis ka eestlastele hästituntud Juri Shymko (High Park-Swansea), kes paljudel kordadel astus kindlalt välja balti rahvaste huvides.

Musta Lindi Päev Sudburys

SUDBURY — Musta Lindi Päeva tähistati siin teistkordselt edukalt. 22. augustil olid avatud informatsioonikioskid kahes sisseostukeskuses, pooletunnine programm kohalikus tv-s, mitu usutlust raadios, tv-s ja ajalehtedes. Sudbury linnapea Peter Wong avaldas päevakohase proklamatsiooni.

Organiseerivas komitees olid poola, kroaadi, tšehhi, eesti, läti ja leedu rahvusgruppide esindajad. Eestlastest olid rakendunud Uno Tiisler esimehena, Maynard Viinalass laekurina ja Gunnar Saare koordinaatorina.

Igas kioskis näidati tv-filme, jagati kirjandust, rinnamärke ja musti paelu. Paljud peatusid, et kirjutada alla petitsioonile, mis saadeti Musta Lindi Päeva büroole Torontos.

Kavandamisel on juba tuleva aasta üritused, mis hõlmavad dokumentaalfilmi ja demonstratsiooni.— Loodetavasti rohkem eestlasi, noori ja vanu, liitub üritusega, et tagada edu, kirjutab „Meie Elule" esimees Uno Tiisler.

E.K.K.T.
(EESTI KUNSTNIKE KOONDIS TORONTOS)
XXXII SÜGIS-AASTANÄITUS

Northern District Raamatukogus, 40 Orchard View Blvd., Toronto (Yonge St. & Eglinton Ave. W., 1 blokk põhja pool Eglintoni)

Näitus algab neljapäeval, 1. okt. kell 1 p.l. ja lõpeb 31. okt. kell 3 p.l.

Avatud raamatukogu aegadel:
esmasp. - reedeni 10–8.30
laupäeval 9–5
pühapäeval 1.30–5

Sissepääs vaba.
Kõik teretulemast!

E.K.K.T. JUHATUS

NÄDALAKROONIKA

● ÜRO (UN-i) peasekretär Perez de Cuellar alustas oma rahumissiooni Iraanis ja Iraagis, taotledes vaherahu saavutamist nendevahelises juba 7 aastat kestnud sõjas, mis viimasel ajal on muutunud eriti ohtlikuks laevasõidule Pärsia lahes. ÜRO peasekretäri läbirääkimiste ajaks lubasid mõlemad pooled relvarahu, kuid päev enne läbirääkimiste algust andis Iraak Iraanile tugeva õhulöögi, teostades Iraanile 165 vaenulendu. Iraani teateil oli rünnakuil saanud surma 105 eraisikut. Iraan teatas esimestel läbirääkimistel, et seni ei ole mingit rahu, kui Iraak tunnistatakse selle sõja agressoriks.

● Lääne- ja Ida-Saksamaa juhtide Helmut Kohli ja Erich Honeckeri vahelistel läbirääkimistel Bonnis öeldi vastastikku otsekoheseid sõnu teineteise poliitika kohta, kuid ei leitud mingit ühist keelt tähtsamais küsimusis. Honecker kinnitas, et Ida-Saksamaa on ja jääb iseseisvaks riigiks ja et mõtted kahe Saksamaa ühendamisest on teostamatud soovunelmad. Läbirääkimiste lõpul kirjutati alla ainult kokkelepetele teadusliku uurimistööde ja ümbrusekaitse küsimustes.

● Filipiinidel astus tagasi kogu president Cory Aquino valitsus, et võimaldada presidendil oma valitsuse vaba ümberkujundamist. Valitsuses muudatuste tegemine osutus vajalikuks hiljutise võimuhaaramise katse pärast sõjaväe poolt. Riigipööret taotlenud sõjaväelased süüdistasid Aquino valitsust, et ta on liialt pehme mässuliste kommunistide suhtes.

● Jugoslaavia asepresident Hamdija Pozderac, kes järgmisel aastal pidi saama presidendiks, astus tagasi asepresidendi kohalt avalikuks tulnud suure majandusliku skandaali tõttu, milles ta oli osaline. Hiljuti avastati, et asepresident Pozderac koos oma vennaga on teostanud Bosnia ja Herzegovina osariigis 1,1 miljardi dollarilise pettuse, mille all on kannatanud 63 Jugoslaavia panka. Ühenduses skandaaliga teatati, et 42 partei liiget on heidetud parteist välja ja 28 partei liikme vastu tõstetud kriminaalsed süüdistused.

● Kanada peaprokurör James Kelleher vabastas senise Kanada Julgeoleku ja Luureteenistuse (CSIC) ülema Ted Finn'i omalt kohalt ja nimetas uueks salateenistuse ülemaks endise välisasjade ja riigikaitse küsimuste assistendi Reid Morden'i. Endisele Julgeolekuteenistuse ülemale pandi süüks, et ta alluvad olid esitanud valetõendeid loa hankimisel ühe sikhi telefoni pealtkuulamiseks.

20 dissidenti vahistati Moskvas

Politsei ja valitsuse salaagendid vahistasid pühapäeval Moskvas kokku 20 dissidenti, enamuse neist nende kodudes. Osa neist üritasid demonstratsiooni läänesaksa noorukist lenduri M.Rusti vabastamiseks, keda nõukogude kohus mõistis 4 aastaks vangi, ja osa plaanitsesid demonstratsiooni antisemitismi küsimuses.

Mõni päev varem KGB ülem V. Chebrikov süüdistas tv-s, et „Lääne salateenistus" üritab N. Liidu etnilistes gruppides õõnestada nõukogude süsteemi. Sel puhul meenutati hiljutisi väljaastumisi Krimmi tatarlastelt ja Balti rahvastelt.

Valeteateid levitajaid peaks boikoteerima

Mitmes ajalehes ilmunud Gerard McNeili eestlastele varju heitvale artiklile on reageeritud lugejakirjadega nende lehtede toimetustele, kuid enamikus pole need ilmunud.

Teise maailmasõja veteran Koit Vanema, Põhja-Vancouverist, kes kuus aastat teeninud Liitlaste poolel, kirjutab „Meie Elule", et see artikkel on „solvav minule ja teistele eestlastele Kanadas". Ta ütleb, et on saatnud lugejakirju mitmele ajalehele, mis pole aga ilmunud ja kutsub üles neid lehti boikoteerima. „Peab tegema lärmi üle terve maa ja iga eestlase kohus oleks ajalehtedele kirjutada, ja neid kes levitavad valeteateid, boikoteerida."

Koit Vanema kirjutas ka päevalehele „The Globe and Mail", lõpetades sõnadega: „What angers a man like me the most, is that I served with the Allied forced during the Second World War for 6 solid years, now the thanks I get is, some historian comes out and calls me a Nazi collaborator. It's a shame . . ."

VANA-ANDRESE KOGUDUSE KULTUURRING

EESTI NOORTE KRISTLIK JA RAHVUSLIK KASVATUS

Laudkonnas: Kadri Laar, Helgi Nippak, Maret Kapp, Hilja Kuutma ja Valdek Lenk.
Pühapäeval, 27. sept. kell 5.15 (peale kella 4 jumalateenistust) kiriku ülemises saalis
KÕIK TERETULNUD ● KOHVILAUD

„MEIE ELU" – „OUR LIFE" – Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6. Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J. USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada. — Tel. 466-0951.

„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. – 5 p.l., teisip. ja neljap. kl. 9 hm. – 8 õhtul, laupäeviti kl. 9 hm. – 1 p.l.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $39.00, 6 k. $19.50, 3 k. $9.75. USA-sse 1 a. $46.00, 6 k. $24.00, 3 k. $12.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $93.00, 6 k. $46.50, 3 k. $23.25.

ÜKSIKNUMBER — 75¢

KUULUTUSHINNAD: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.50, tekstis $5.50.

Lindamäe sündmus kostab kaugele

Tallinna Lindamäe demonstratsioon 23. augustil oli vaid esimene pääsukene vabadusnõudlustes vanade Stalini aegsete valede ümberlükkamiseks. Hilisem neist on demonstratsiooni korraldaja, 35-aastase Tiit Madissoni jõudmine 12. skp. koos oma naise ja poja Jaanusega Stockholmi. Väljasaadetuna võimude poolt Nõukogude Eestist, nagu foto allkirjas märgib pühapäevane „Toronto Star" 13.11.87. Ka varem on juhtunud, et nõukogude võimud saadavad välja ebasoovitavaid isikuid, et neist lihtsalt lahti saada.

Madissoni saabumine läände on siiski märkimisväärne ja informatsioone avav nii demonstratsiooni kui ka poliitiliste meeleolude kohta Tallinnas ning samas ka Riias ja Vilniuses toimunud demonstratsioonidega. Lindamäel esitatud kõnedes esitati kolm nõuet: 1) Molotov-Ribbentropi pakt tuleb tühistada; 2) stalinlikud sõjakurjategijad tulevad kohtu alla anda; 3) poliitilised vangid Enn Tarto ja Mart Niklus tulevad vabastada.

Kas ei ole need punktid otse loogiliseks järelduseks Mikhail Gorbachevi „glasnostist", mis nõuab Nõukogude Liidu uuest mõttelisest struktuurist avalikku lahtisust ja julgust end informatsiooniliselt avaldada. Seda püüdis Lindamäe demonstratsioon teha astudes oma nõudlustes sammuga tagasi ajalukku ja sündmustesse, millistega haarati kolme Balti riigi iseseisvus. Nii põrutas Lindamäe demonstratsioon otse Kremli moraalsesse südamesse ja nõuab vastust.

Kuid ometi tungis politsei kogunenud demonstrantidele kallale ja võimud saatsid Tiit Madissoni maalt välja, et poliitilist olukorda vaigistada. Kuid kas suudeti seda, sest Lindamäel tõstetud küsimused on rahva ette viidud ja ka vabasse läänemaailma kantud. Nähtavasti ei ole Gorbachevi glasnost veel võimuaparatuuri sööbinud ja võimud võtsid kumminuiad tarvituse-le. Edaspidiseid arenguid tuleb vaid ära oodata.

Kuid peame olema kannatlikud. Paistab, et ka Kremlis endas ei ole glasnosti küsimus veel lõplikku tunnustust leidnud. Tähelepanu vääriv on asjaolu, et Lindamäe demonstratsioon on julgustanud glasnosti vastaseid Kremlis oma eri arusaamadega välja tulema. „Pravda" võtab vaatluse alla Gorbachevi lähema kaastöölise N. Yeltsini 8. augusti kõne kriitika alla. Yeltsini (ja Gorbachevi) uuendused pidid süüdi olema, et tulemuseks olid selles, et need kutsusid välja etnilised demonstratsioonid Moskvas ja Balti maades ja see on toimunud Yeltsini (Gorbachevi) hoiaku tagapõhjal. Edasi märgitakse „Pravdas": „Võib märkida, et just demokratiseerimise protsessis ühiskondliku demagoogia vaht lööb välja."

Leht nimetab kolme Balti maa demonstratsioone provokatiivseteks ja nõukogude pealinnas pahameelt tekitavaks. Meie ei tohi lahtisust identifitseerida võimalusega teha või öelda kõike „mida tahetakse".

Nii siis käib Kremlis võitlus glasnosti ja perestroika pärast, kuigi kõik on sellega väliselt ühinenud ja end osalisteks peavad. Võib-olla annab see meile siin seletuse, et politseil oli Lindamäel võim inimhulkasid kumminuiadega peksta ja lõpuks ka Madissoni välja saata.

„Pravda" ei ole ainuke õigeusklik organ Nõukogude Liidus. Teine selline on „Tass", kes omab oma agentuurid nõukogude saatkondade juures läänemaailmas ja omab endale võetud õiguse poliitilisi nähteid tituleerida ja inimesi klassifitseerida oma propagandaliste ülesannete kohaselt. Nii arvas „Tass", et demonstratsioonid olid finantseeritud USA kolme raadiojaama õhutusel. Vilniuse demonstratsioon olevat CIA organiseeritud. „Tassi" tuletused on enamalt jaolt ebaõiged, sihilikud ja poliitiliselt pahatahtlikud, ja sellisena ei oma see organisatsioon vaba ajakirjanduse sisu ega mõistet ega eksistentsiõigust tegutsemiseks vabades maades.

V.

„Pommis" ei olnud lõhkeainet

Hiljuti meie eesti ajalehed avaldasid loo „pommi" leidmisest ehituse ees, milles asub minu kontor. „Los Angelese Times" samuti avaldas lühikese kirjutise sellest juhtumist.

Kahjuks „Los Angelese Timesi" artikli kirjutaja ega ka eesti ajalehe reporter ei võtnud minuga ühendust enne kui kirjutasid oma artikli.

Politsei on minule teatanud, et kahtlane ese väljaspool minu kontori ehitust, mis oli avastatud ehituse aedniku poolt, ei olnud pomm. See ei sisaldanud lõhkeaineid.

Mina ei ole saanud ähvardavaid kirju enne ega ka pärast juhtumit. Ei ole usutav, et kellegile mingi ähvardus oli suunatud.

Kahju, et pidin võtma aega selle juhtumi õiendamiseks. Loodan, et põhjendamata jutt ei kandu edasi ja ei kordu ajalehtedes.

JAAK TREIMAN

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Linnarahvas nädalalõpuks maale tööle

EKP KK büroo arutas oma hiljutisel istungil olukorda söödavarumistööde läbiviimisel rajoonide majandites ja märkis ära järgmist:

Paljude majandite parteialgorganisatsioonid, paljud rajoonide agrotööstuskoondiste liikmed ei ole rakendanud vajalikke organisatsioonilisi ja poliitilisi abinõusid söödavarumistööde eduka ettevalmistuse tagamiseks.

Vabariigis keskmiselt varuti nädalaga (29. juunist 5.juulini) ühe tingveise kohta ainult kaks tsentnerühikut, Hiiumaa rajoonis aga 1,5 ja Kohtla-järve rajoonis vaid 1,2 tsentnersöötühikut . . .

Juulis ja augustis on vaja laupäeviti ja pühapäeviti organiseerida söödavarumise lööktööpäevi, tõmmates kaasa šeflusettevõtete töötajaid ning linnade ja muude asulate elanikke. Parteiorganisatsioonidel ja majandijuhtidel tuleb rakendada abinõud selleks, et lepingute alusel kaasata söödavarumisse maaelanikke, aianduskooperatiivide liikmeid ja individuaalsuvilate valdajaid.

(„Rahva Hääl" 10. juulil, 1987.a. BALTI PRESS)

Chautauqua konverents „glasnosti" tähe all

Afganistanist välja, aga Balti riigid on eriküsimus

Chautauqua Instituut, mis on tuntud kui usuline, kultuuriline ja poliitiline organisatsioon USA-s ja ka Kanadas (liikmeid on ka Kanadas) oli valinud kommunismist arusaamiseks rahuliku ja üksteise vastastiku mõistmise tee oma III USA ja USSR konverentsi näol 23-28. augustini.

1985. aastal oli esimene USA ja USSR-i vahekordi käsitav konverents Chautauquas. USSR oli siis esindatud ainult 5 liikmega.

1986. aastal toimus konverents Lätis, Jurmalas. Ameerika poolel oli 280 osavõtjat, nende hulgas mõjukaid isikuid Washingtonist, State Departmendist, tv ja ajakirjanduse esindajaid. Venelaste üllatuseks sai konverents läti rahva poolt suure tähelepanu osaliseks ja ameeriklased kindlasti pooldasid vaba, iseseisvat Läti riiki. Oli ägedaid sõnavõtte ja ka arreteerimisi.

1987. aasta konverents peeti jälle Chautauquas. Sovettide poolt osavõtjaid 240 (nende hulgas ka lätlasi, eestlastest ei olnud midagi kuulda), Ameerika poolel ligemale 7000 osavõtjat terve nädala jooksul.

Chautauqua on suvituskoht NY osariigis, Penn. piiri lähedal ilusa Chautauqua järve ääres. Tuletab osaliselt meelde Narva-Jõesuud oma vanade Victoria-aegsete ehitustega – suured rõdud ümbritsevad maju, kus mõnus kohvi juua. Avarad puiesteed ja üldse palju rohelist. Seal elab suveti ja ka aasta ringi rohkesti pensionäre, võiks oletada Am. kõrgemkeskklass, kelle kultuurilised huvid leiavad rahuldamist loengute, kontsertide jne. kaudu aasta ringi.

Ja nüüd oli selles atmosfääris vastu võetud 240 venelast. Enamus oli paigutatud perekondadesse, ametlikud esindajad hotellidesse.

240 N. LIIDUST

USSR-i koosseisus väga mõjukad, juhtivad isikud nii poliitilisel kui ka kultuurilisel alal. Tass, „Pravda", „Izvestia" reporterid. Üks väliskorrespondent arvas, et koos on tähtsamad isikud kui seda oli Moskvas sealsel ajakirjanike konverentsil. Ja ei tea, kes jäi veel Moskvasse peale Gorbatshovi.

USA-st N.Y kuberner Cuomo, N.J osariigi senaator Bradley ja mitmed USA-USSR vahekordade eriteadlased. Ajakirjandus ja tv olid esindatud suurel arvul. Arvat et 100 ajakirjanikku külastas Chautauquat selle nädala jooksul.

TV-programmid saadeti edasi New Yorki ja Moskvasse ja arvati et 100 miljonit jälgis neid. Nii vähemalt kirjutab Chautauqua ajaleht.

Chautauqua Instituudi president Daniel Bratton tervitas külalisi koos NY osariigi kuberner Cuomoga pühapäeval 23. aug. Venelaste reisijuhiks oli Valentina Tereshkova — esimene naine, kes tegi kaasa lennu maailmaruumi.

Konverentsid algasid esmaspäeval ja lõppesid reedel. Iga päev oli tihedalt loenguid ja laudkonnavestlusi. Samal ajal mitmed erinevad diskussioonid, nii et kõike oli võimatu kuulata. Oli nagu kaks suunda: poliitilised formaalsed loengud ja isiklikud üksteise mõistmise arutlused. Formaalsete poliitiliste loengute kõrval, mis leidsid aset iga päev, oli eriteadlaste diskussioone kunsti, hariduse, ajakirjanduse, usu, teatri alal. Poliitikaga seoses olid loengud, mis käsitlesid inimõigusi, seaduste erinevusi kahe maa vahel (advokaadid omavahel) ökonoomiat ja muidugi relvastamise ohtu. Juudid viisid läbi oma konverentsi, mida ei olnud alguses kavas.

Kuulajaskond suhtus väga tõsiselt loengutesse ja küsimusi esitati palju mõlemalt poolt. Aeg jäi alati kitsaks, palju küsimusi jäi aga vastamata.

„GLASNOSTI" TÄHE ALL

Moderaator John Wallach ütles sovettidele, et olge nii avameelsed küsimustega kui te olete omal maal. Selle peale oli tugev naer. „Te ei usu kui palju kritiseerimist on meil viimasel ajal. Meil on viimase 1-1/2 aasta jooksul toimunud suured muudatused, sellest ajast kui meil on „glasnost". Plaksutage, karjuge „boo" või mida te iganes tahate teha, olge vabad," ütles Wallach. Ja peaioosung kogu konverentsi ajal oli „glasnost", mis haaras venelasi ja ka ameeriklasi. Mõlemate riikide esindajad kinnitasid, et nende õlgadel on kogu maailma tulevik ja seda tuleb tõsiselt võtta ja seda saab teha ainult ühise koostööga.

Esmaspäeva hommikupoolel oli ajakirjanike sessioon ja „free pressi" probleemid. Kohati olid vaielused väga ägedad. Kas on üldse vaba ajakirjandust?

Vladimir Pozner — USSR-i tv- ja raadiokommentaator arvas, et „Free Pressi" ei ole olemas. Vahe on ainult selles, et meie teame, et „Free Pressi" ei ole ja ameerika ajakirjanikud ei tea. Tegelikult on press ühiskonna teenistuses. Todd Leaventhal, kes on ametlikult USSR-i ajakirjanduse valeandmete kontrollija, tõendas et USSR-i ajalehtedes on küllalt valeandmeid Ameerika kohta. 1987. aastal on 6 kuu jooksul avaldatud 32 korda vale andmeid. Ajalehed levitavad isegi väga imelikke ja mõttetuid valeandmeid USA kohta. Näiteks et Am. leiutas AIDS-i viiruse, mida Am. nüüd levitab üle maailma. Et Ameerika on sõjariist, mis tapab ainult musta- ja pruuninahalisi, aga mitte valgeid. See on käegakatsutav, et see ei saa õige olla, aga ajalehed siiski kirjutavad seda korduvalt. Publik Leaventhali kommentaare ei armastanud, sest see rikkus sõbralikku meeleolu. Vladimir Pozner oli aga väga populaarne kogu nädala jooksul ja võitis südameid. Ta räägib vabalt inglise ja vene keelt ja tõlkis ise kõik oma kõnelused. Oli riietatud väga läänelikku moodi iga päev. Lõppkokkuvõttes Vladimir Pozner ja ameerika kolumnist Jack Anderson leppisid kokku õiglaseks informatsiooniks USA ja USSR-i vahel vähemalt kord kuus. Sellest konverentsist võttis osa ka Daniloff, seekord kui „US News and World" reporter. Läti konverents pidi tema vangistamise tõttu peaaegu ära jääma. Lõpuks väideti, et „glasnost" pidi kõik asjad lahendama ja mis ei ole veel tehtud, see saab korda seatud, andke meile aega, me teeme kõik heaks.

BALTI RIIGID ISEKÜSIMUS

Esmaspäeva pärastlõunal oli väga huvitav loeng „Soviet-American Relations since 1945". Meie poolt dr. Marshall Shulman — expert in foreign affairs, Columbia University. Venelaste poolel dr. Zhurkin — Deputy Director of USA and Canada Studies. Mees kes sageli käib kaasas Gorbatshoviga. Mõlemad kõrgel diplomaatlikul nivool ja head kõnelejad. Kõned väga viisakad. Shulmani kõne oli tõesti sõprust ja rahu sooviv, Zhurkin'il mõned nõksud ikka sees. Mõlemad leidsid, et meil „kahel suurel" on tohutu suured ülesanded ja kohustused. Mindi tagasi ajalukku, kus dr. Shulman mainis, et juba sõja ajal puudus vastastikune usaldus ja hiljem kui meie tulime välja Marshall Plaaniga ja kommunistid silmnähtavalt laiutasid oma vägivaldset maailmavallutamise poliitikat, siis arusaamatused suurenesid ja usaldus kadus hoopis.

Dr. Zhurkin ütles, et pärast sõda esimese 10 aasta jooksul paistis neile, et sõda USA ja USSR-i vahel on paratamatu. Nüüd on need arusaamad muutunud. Süüdistas Stalinit ja tõi välja jälle kuulsa „glasnosti", mis peab tooma helge tuleviku kõikidele. Lubas kindlasti vägede väljatoomist Afganistanist ja igalt poolt. Kui kõne lõpus lätlane küsis, et kas väed saavad välja tõmmatud ka Eesti, Läti ja Leedu aladelt, siis oli vastus, et see on iseküsimus – vaieldav küsimus. Kui keegi küsis Berliini müüri vajadusest, siis vastus oli, et seda tahtsid Ida-Saksamaa sakslased ja meie toetasime. Kõne sisse oli poetatud ka lause, et USA kaitseb sõjakurjategijaid.

Teisipäeval oli kõne all inimõigused ja Helsingi kokkulepe. Venelased heitsid ette, et miks ameeriklased ei taha teha „Human Rights" konverentsi Moskvas. Üldiselt Am. pool leidis, et inimõigustest arusaamised on veel nii erinevad kummalgi pool, et ei ole mingit mõtet konverentsiks. Kui küsimus oli baltlaste võimalikust osavõtust inimõiguste konverentsist, siis vastus kadus kuidagi ära; kui küsiti jälle, et millal Berliini müür maha võetakse, siis vastus oli, et sellega on aega, enne on palju tähtsamaid ja kiiremaid küsimusi lahendada. Kokkuvõttes — ameeriklased jäid kindlaks põhimõttele, et sõnad ei loe, näidake tegusid ja siis me alles räägime edasi. Katsuti jääda siiski viisakaks ja rahulikuks, toonitades et me oleme Chautauquas.

Hiljem oli diskussioon am. ja soveti advokaatide vahel ja toodi välja seaduste erinevusi. Selles koosseisus oli ka üks Läti kõrgem kohtunik. Tuli küsimuse alla, kas seadus on kõrgem kui põhiseadus või ümberpöördult. See jäi õieti lahendamata. Lätlane ütles, et ta ei tea, kuidas vastata. Viimase 10 aasta jooksul tal ei olevat kogemusi, et Läti riik oleks omale seaduse järgi nõudnud iseseisvust. See loeng oleks olnud huvitav meie noortele advokaatidele, kel edaspidi tuleb kokkupuuteid rahvusvaheliste seadustega.

JUUTIDE ERIKONVERENTS

Üks läti päritoluga advokaat helistas kesknädala õhtul hilja Arizonast minu pojale, teades et ta on siin, saadetud BATUN-i poolt ja käib Chautauquas loenguid kuulamas, ja küsis, et kas me saaksime seal olla neljapäeva hommikul kell 9 juutide istungil. See konverents juutide poolt

(Järg. lk. 3)

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716
5000 Sheppard Ave. E. Scarborough, Ont. M1S 4L9

Kodu-Eestist lahkumise aastapäevaks

Psalm 139, 7-12

Varsti möödub 43 aastat, mil enamik meist nägi viimast korda oma kodumaad . . .

Kodust ja kodumaalt lahkumine on elamus, mis on kirjutatud sügavalt iga võõrsil asuva inimese hinge.

Meie hingeelus on nõnda, et kõik see, mida me tõeliselt armastame, kannab endal kadumatuse pitserimärki. Ainuüksi meie armastuse puudus on see, mis on võimeline laskma koltuda ja kustuda meie elu ja hingeraamatu sügavaid lehekülgi.

Jumal, kes meid on loonud, on meile kinkinud imelise võime säilitada oma hinge varakambris mälestusi, pilte ja elamusi mis meid rikastavad ja millede läbi Tema, kes meid igavese armastusega on armastanud, juhib ja hoiab meid õnnistatud teedel.

Meie elu tõeliseid rikkused ei ole kunagi väljaspool nad on sääl, kus Jumala armu läbi tuksub meie süda ja kust viimselt välja kasvab me elu tõeline õnn. Meie eksime kui arvame, et me elame sellest, mis meil on väliselt. Iga inimene elab viimselt sellest, mis ta on ja mida ta evib sisemiselt.

Jumala sõna õpetab meile, et me sisemise olemuse juured on sääl, kus on meil igaühe lapsepõlvekodu. Moodne hingeraviteadus toob meile lähedale sama tõe. Meie hing on väga tugevasti mõjutatud lapse- ja noorepõlve elamustest. Kodus pannakse põhialus sellele, mis ühest inimestest edaspidi saab.

Kodu ja kodumaa on suured väärtused, mida meil on põhjust pidada armsaks ja kalliks. Me ränd-ame tänasel tähtsal mälestuspäeval sinna, kus on meie kodumaa. Suur lahutav veteväli ja meie rahva vaenlaste poolt püstitatud raud-rimp ei takista meid mõttes sinna minemast.

Sa tunned seda teed, seda tänavat, seda jalgrada, mis viib sinna, kus on su kunagise kodu uks. Sääl uksel seisis su ema, kui ta õhtu tulles kutsus lapsi tuppa. Võib-olla ta seisis säälsamas, kui ta kodumaa raskel tunnil saatis oma lapsi kaugele võõrsile. Ta seisis koduuksel hallipäisena ja lehvitas kaua, nagu oleks ta süda kartnud, et möödub palju, palju aastaid, enne kui jälle vabadus tuleb tagasi Eestimaale ja võõra vägivalla poolt lukustatud isamaa värav avatakse kaugetel maadel asuvaile tütardele ja poegadele.

Kõik teated ja kirjad, tervitused ja fotod, mis on tulnud orajastatud kodumaalt, kõnelevad ühest tõsiasjast: Kodu-Eestisse jäänud ei ole meid unustanud. Nad elavad sääl küll raskeis elutingimustes. Neil ei ole oleviku-rõõmu. Aga neil on minevik, millest nad elavad, ja tulevik, millele nende kannatuste-kaotuste meeleheite varjudega võitlev hing vastu sirutab. Olevikku neil ei ole. Aga neil on siiski vaid minevik ja tulevik. Ja veelgi tähtsam, neil on lihtne sügav armastus oma palju-kannatanud kodumaa ja saatuse vastu. Ja kõige selle kandjaks on usk ja lootus Temale, kelle käes on üksikinimeste ja rahvaste saatus.

Vaikse, ent kindla kangelaslikkusega nad on kandnud neljakümne pika aasta jooksul oma saatust, mis inimlikult vaadates on murdumiseni raske. Aga need — nii kinnitab Püha Kiri — kes Issandat ootavad, kes oma lootuse panevad Temale, saavad uut rammu ja tõusevad kui kotkad üles meeleheite kuristikestki.

Keset saatanlike jõudude võimutsemist, keset kannatusi ja raskeid kaotusi elab vaikne kindel kangelaslikkus, mis ei kaota usku Jumalasse ja mis ei kaota sellepärast ka mitte usku Eesti paremasse tulevikku.

Iga kord kui me rahvuslikel tähtpäevil mõtleme oma kodudele, omastele ja kodumaale, astub see vaikne kangelaslikkus aegade suurest pimedusest esile, vaatab meile silmi ja südamesse.

See vaikne kangelaslikkus elab kodumaal kodudes ja „põranda all". Ta elab ka vanglates ja kommunistliku vägivalla orjalaagreis. Ta ei ole surnud säälgi, kus on võõra vägivalla ohvrite tundmatud hauad. See vaikne kangelaslikkus, mis usub ja loodab, ootab et meie, kes me elame suures vabaduses, julgeoleku ja heaolu tingimustes, ei unustaks, et meie sügavama olemuse juured on Jumalas ja nendes väärtustes, mis Jumal meile on andnud me kodude ja rahva kaudu.

Laskem täna sellel nimetul kangelaslikkusel kõnelda meie südametega, tuues meile lähedale Jumala mõtteid ja Jumala tahet.

Hääl suurest pimedusest ütleb meile: tea üht asja läbitungiva selgusega: sa elad, ei mitte iseenesest, vaid Jumala imelise armu läbi.

Sa elad ja su kõrval kodus ja siin, jumalakojas ainuüksi Jumala imelise armu läbi.

Leib on su laual. Vabadus varjab sind. Armastus ümbritseb sind.

Ja kõigi selle taga ei ole keegi muu kui Tema, kellele me Jeesuse Kristuse läbi tohime ütelda: Meie Isa, kes Sa oled taevas.

Külastasin hiljuti raskesti haiget kaaseestlast miljonitelinna haiglas. Ta oli mulle täiesti tundmata ja viibis nüüd üksinda elu ja surma piiril. Kui nimetasin ta nime, avas ta silmad ja pidas mind arstiks. Kui ütlesin, kes olen, vaatas ta mulle otsa ja küsis: „Kas minuga on asi juba nii kaugel?"

Ta mõtles ilmselt tollele suurele viimsele lõppjaamale, millest mitte keegi meist ei saa mööda sõita, vaid kus kuningas ja kerjus ei erine üksteisest enam muu kui ainult usu, armastuse ja lootuse poolest.

Mul oli juhuslikult kaasas käesoleva aasta leerilaululeht ja jätsin selle haige lauale. Kui ma teda mõne päeva pärast uuesti külastasin, oli ta vahepeal muutunud väga nõrgaks. Aga ta ütles mulle, et tunneb ennast hingeliselt hulga tugevamana. Ja ta käed võtsid laululehe ja ta luges mulle sealt paar ridà, mille kohta ta mainis, et need olid teda hingeliselt palju aidanud.

Loen teile, mu armsad, need read, mille olin kirjutanud küll oma leeriõpilastele, aga millest elu ja surma piiril viibija tundis, et need on kirjutatud temalegi:

„Tea; ka meeleheite kuristiku kaldalt läheb tee Tema juurde, kes meid igavese armatusega on armastanud ja kes meid ei hülga — ka siis mitte, kui me Teda nii mõnigi kord oleme unustanud või koguni hüljanud."

Alates esimestest jõuludest Petlemmas ja esimesest Suurest Reedest Kolgata mäel, me elame Jumala imelise armastuse piirkonnas. Kristlaseks olemise kandvaks põhialuseks on tõde: mitte meie ei ole otsinud ja armastanud Teda, vaid Tema armastus on leidnud meid. Me võime oma elu päikesepaistelistel aegadel sellest armastusest otsekui kinnisilmi mööda rutata. Me võime selle armastuse oma valesti elatud eluga jalgealusesse porri tallata. Me võime ütelda: ma tulen ise toime oma hinge ja eluga ja mul ei ole tarvis Jumalat ja tema Kristust.

Nii võime meie mõtelda ja ütelda oma vaimses lühinägelikkuses, aga see ei tee olematuks ei Jumalat ega Tema imelist armastust.

Laulik tunnetas seda tõde sügavalt, kirjutades oma 139. laulus: „Kuhu ma võiksin minna su Vaimu eest? Ja kuhu ma põgeneksin su palge eest? Kui ma astuksin taevasse, siis oled sina seal; kui ma teeksin endale aseme surmavalda, vaata, sina oled seal. Kui ma võtaksin koidutiivad, ja asuksin elama viimse mere otsa, siis sealgi su käsi mind juhataks, ja su parem käsi haaraks mu kinni. Ja kui ma ütleksin: „Katku mind pimedus, ja valgus mu ümber saagu ööks," siis pimedus ei oleks pime sinu ees, vaid öö oleks kui päev valge, pimedus oleks kui valgus." (s.7-12).

Ükski meist ei põgene Jumala eest; ükski meist ei põgene ka mitte selle eest, mis Jumal meilt ootab, kui me astume võõrsiloleku 43-asse aastasse.

Ma usun, Ta ootab meilt kõigilt armastust ja ustavust — kristlasena ja eestlasena.

Armastus kuulub lahutamatult sügavama inimeseks-olemise juurde. Armastus on ka lahutamatuks osaks kristlase isamaa-armastusest.

Sinu oma hinge tervise, su sügavama elusisu ja tõelise õnne pärast, sinu kodu ja su kodumaa pärast ootab Jumal sinultki eelkõige armastust ja sellest võrsuvat kristlik-rahvuslikku ustavust.

Kusagilt kaugelt on sadade tuhandete inimeste silmad suunatud meile, kes me elame Jumala imelise armu läbi.

Neis silmades peegeldub meie kauge kodumaa saatus, valu, kannatus, — aga ka lootus. Nad on suunatud me südameisse. Nad otsivad meie armastust, mis ei karda tegusid ja ohvreid.

Jumal ise süüdaku Jeesuse Kristuse läbi meie armastuse tuled põlema uue heleda ja jõulise leegiga ja juhtigu ja õnnistagu meid.

RUDOLF KIVIRANNA

"SUPER SUNDAY SALE"

PÜHAP., 20. SEPT. KELL 10.00-17.00

Modern Trend Interiors 475-6337 491-0178

EUROOPALIKULT ELEGANTNE MÖÖBLIÄRI

Sel pühapäeval on meie iga-aastane sügisene väljamüük. Kasutage suuri säästu võimalusi ja tulge külastama meie avarat ja elegantset mööbliäri.

Suurel valikul saadaval:
- ELUTOA JA MAGAMISTOA MÖÖBLIT
- IMPORTEERITUD NAHK- JA POLSTERMÖÖBLIT
- SEINAKAPPE (WALL UNITS)
- KIRJUTUSLAUDU JA RAAMATURIIULEID
- STEREO-, VIDEOKAPPE JA MITMESUGUSEID LAMPE

TEAK OAK ROSEWOOD

MODERN TREND INTERIORS — HEA MAITSE TUNNUS

Sorveeritakse kohvi, kooke ja karastavaid jooke!

7310 WOODBINE AVENUE – MARKHAM

3 tänavatuld põhjapool Steeles Ave. E.

EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9

736-1170
Kodus 223-0201

AARDVARK FLORIST LTD

Omanik LINDA SEPP

Avatud 7 päeva nädalas ● Ülelinna kohaleviimine

Chautauqua konverents . . .

(Algus lk. 2)

ei olnud ette nähtud kavas, aga nad pressisid ta sisse. Ja lätlane mainis, et Moskvast on kohal üks professor, kes on kõva juutide vastane ja oli huvitatud, mis seal juhtub. Muidugi tõusime vara üles ja läksime.

Osavõtjaid sellest konverentsist umbes 200. Enamus muidugi juudid, aga oli ka meie taolisi. Juudid tulid välja oma probleemidega – väljaränu takistused ja kultuurautonoomia puudumine. Levitati lehti, kus olid nende probleemid trükitud ja neid oli palju. Näiteks — ei ole küllalt juudi ajalehti, ei ole nende keeles piibleid, juudi teater ei saa minna suurematesse juudi keskustesse, juudi muuseumi ei ole selles ja selles linnas. Prof. Samuel Zviz lükkas ümber nende väljaränu statistilised andmed. Juudid rääkisid 400.000 sooviavaldusest, prof. Zvis tõi selle alla 5000 peale. Te võite õpetada juudi keelt, hiljuti toodi sisse 5000 juudikeelset piiblit. Kes tahab välja rännata, meie ei takista, aga paljud teist ei taha. Me teeme väljaränu seadusi vabamaks, aga mitte ainult teie pärast, juutidele me eriseadusi ei tee. Juudid olid väga ägedad oma sõnavõttudega. Nimetati, et me oleme hästi organiseeritud, agressiivsed inimesed. Juba lapsena küsis ema alati kui oli mingi poliitiline uuendus, aga mis on sellest kasu juutidele? Nii rääkisid nad oma kasvatusmeetodist. Üks proua katsus selgeks teha väga veenvalt, et siin on see koht, kus me peame kõik oma probleemid esile tooma. Siin on väga mõjukad isikud koos ja me ei tohi seda võimalust lasta mööda minna.

Sellelt istungilt lahkudes kohtasin ühte läti päritoluga prouat, kes oli Chautauquasse sõitnud New Yorgist ja oli möödunud aastal olnud ka Jurmalas. Vahetasime mõtteid juutide kohta ja leidsime, et küll oleks vajalik, et siin oleks ka Balti konverents, kus oleksime oma soovidega saanud välja tulla. Proua ütles, et lätlased on lihtsalt pahased eestlaste peale, et me oleme nii tuimad ja ei tule millegi kaasa. Jätsime jumalaga lootuses, et kohtume 2 aasta pärast Chautauquas Balti konverentsil.

STALIN SÜÜDI

Chautauquas kohtusid sel puhul ka meie demokraadid ja republikaanid. President Reagan kõneles sel puhul Californiast oma puhkusel olles ja mainis, et on lootusi et „glasnost" toob muudatusi, aga me peame N. Liitu arvestama, nii nagu ta on olnud ja nii nagu ta on, aga mitte nii nagu me loodame, et ta on.

Demokraat, arvatavasti presidendikandidaat, senaator Bradley ütles presidendi kõne kohta, et Reagan on Reagan. Ise pidas väga lahke ja iluteva kõne — ilusast loodusest ja Baikali järvest ja muidugi heast koostööst ja ta meeldis üldiselt rahvale. On hea kõnemees ja kuna kõne oli positiivses sõbralikus vaimus, siis ta võitis kõvasti poolehoidu. Relvastuse vähendamise konverents muidugi leidis ka aset, aga kuna ma suurt ei tea relvadest, siis sellest ma osa ei võtnud. Kuulsin ainult et sellele konverentsile toodi USA eriteadlased Shveitsist kohale ja USSR-i tippmehed Moskvast.

Usuküsimuste lahendamiseks oli laudkonnavestlus, kus oli USSR-ist 12 vaimulikku (2 Lätist – lut. ja katoliku vaimulik) ja USA poolel 4 vaimulikku. Vene vaimulikud kiitsid laialt praegust olukorda ja et kõik on muutunud täiesti. Inimesed võivad kirikus käia ja käivad. Stalin sai järjekordselt jälle pihta. Üldse, mis oli seni valesti ja halvasti tehtud, selles oli süüdi Stalin.

Väga sõbralikus ja lootust andvas vaimus rääkis Am. Fields Service Director Rhinesmith. Toonitas suurt sõprust eriti noorte astronautide vahel ja nende lubadustest „minna koos Marsile". Sel aastal olevat külastanud USSR-i 100.000 ameeriklast ja 10.000 sovetti USA-d.

Soveti külalised olid vaimustatud meie kalkunipraest ja kuuldused, et ameerika söök koosneb ainult kemikaalidest ja lõhnab halvasti, haihtusid kindlasti.

Soveti kosmonant Valentina Tereshkova, nende delegatsiooni juht ja Chautauqua Instituudi President Daniel Bratton lahkusid väga sõbralikus meeleolus ja heas lootuses ühisele paremale tulevikule. Tereshkova kinkis Chautauquale samovari ja Bratton kristallkausi Corningi vabrikust.

See konverents viis USA ja USSR-i inimesi kindlasti üksteisele lähemale isiklikke kokkupuudete tõttu. Poliitikud katsuvad üksteisest aru saada. Meie baltlased peame aga valvel olema ja agaralt tegutsema, sest Hitler-Stalini pakt on siiski ikka veel seadus.

●

Huvitaval kombel, viimasel päeval Chautauquast lahkudes, leidsime värava ees plakatikandjaid loosungiga „Freedom for Baltic States". Hüppasin kohe ühele noormehele juurde ja küsisin, mis rahvusest ta on. „Ma olen ameeriklane ja teen reklaami Lyndon H. LaRouche'ile," oli vastus. Nii et üks Ameerika presidendikandidaatidest, Lyndon La Rouche on valinud oma loosungiks „Freedom for Baltic States". Jagati ka lendlehti pikema kirjeldusega Hitler-Stalini pakti kohta.

●

Sageli olen kuulnud eestlaste poolt öiendamist, et mis lätlastel viga, nad saavad palju rohkem teha, kuna neid on rohkem ja nad on rikkamad. Mis on tähtis, kas kvaliteet või kvantiteet? Sellest kongressist osavõtt oli suhteliselt odav võrreldes Genfi-sõitudega. Loengutele sissepääs maksis $6,00 päevas, lõunasöök umbes sama palju. Meil olid bensiinikulud, kuna ööbisime kodus. Seda saab maksta ka pensionär omast taskust. Üks leedulane ütles, et ta maksab $18 päevas toa eest erakorteris. Alati ei maksa lause, et raha paneb rattad käima!

ENDLA LÜDIG

Demonstratsioon Riias 23. augustil protestiks Stalin-Ribbentropi pakti vastu.

Lääne ajakirjandus . . .

(Algus esiküljel)

Põnevus oli suur demonstratsiooni eel. Kas lastakse läbi viia? Kas keelatakse ära? Kas toimub arreteerimisi?

Kella üheteistkümne paiku pühapäeval, 23. augustil hakkas inimesi kogunema Raekoja platsile Tallinnas, kus tund aega hiljem pidi algama meeleavaldus, teatab EVV Abistamiskeskus. Siis saabus aga Linnavalitsuse keeld demonstratsiooni vastu. Osavõtjad siirdusid Kiek in de Kök juurde, kus rahvas jaotati kolonnidesse. Marsiti Linda mälestussamba juurde Harjumäel. Ausamba juurde asetati lilli ja pärgi. Ühele pärjale oli lisatud Hando Runneli luuletus „Kui te ise ennast ei unusta, siis ei unusta keegi."

Algul oli kavas läbi viia ka miiting seal. Kuna aga oli kogunenud ootamatult palju rahvast, mindi edasi Hirveparki. Seal kõneles treppidelt endine poliitvang Tiit Madisson, kes möödunud aastal enneaegselt vangistusest vabanes. Peale tema kõneles ka Heiki Ahonen. Mõlemad rääkisid Molotov-Ribbentropi paktist ja selle tulemustest. Teatati, et MRPAEG-sse kuuluvad Tiit Madisson, Lagle Parek, Mati Kiirend, Ilse Heinsalu ja Mikk (eesnimi puudub). Lauldi „Mu isamaa on minu arm".

Rongkäigus kanti loosungeid järgmiste tekstidega: „Molotov-Ribbentropi pakti tühistamiseks", Stalinlike mõrvarite karistamiseks", „Mart Nikluse ja Enn Tarto vabastamiseks", „Mart Nikluse ja Enn Tarto vabastamiseks". Peale lööklausete oli ka transparendile maalitud suur sirp ja vasar koos haakristiga. Selle all seisis suurelt aastaarv 1939.

Uksikud provokaatorid ilmusid küll välja, aga neil ei õnnestunud üritust tõsiselt segada. Mitmed ajakirjad, nende hulgas „Aja Pulss", olid kohal intervjuusid võtmas.

Peale linnavalitsuse poolt antud keeldu Raekojaplatsil kogunemiseks, ei tehtud olulisi takistusi võimude poolt.

LÄTIS

Lätis oli asi teravam. Lätlased olid 14. juuni meeleavaldusest julgust juurde saanud. Seal ähvardas demonstratsioon väga suureks paisuda. Seepärast teatas lätikeelne ajakiri „Nõukogude noorus" neljapäeval enne demonstratsiooni, et demonstratsiooni seadus oli muudetud. Artikli sisu tähendas tegelikult demonstratsiooni keelustamist.

Läti demonstratsioon oli teistsugune kui Eestis. Seal oli Helsingigrupp üles kutsunud inimesi kogu päeva jooksul lilli asetama Vabadussamba jalamile. Ühtki rongkäiku ega miitingut poldud ette nähtud. Seevastu kavatsesid Helsingigrupi liikmed ühiselt minna lilli panema grupi nimel. See keelati ära, kuid Helsingigrupp ei hoolinud keelust.

Kogu ümbruskond oli suurte miilitsakontingentide poolt ümber piiratud. Vabadussamba kõrval asuvale tänavale oli suunatud peaaegu kogu linna liiklus „tänavaparandamiste" ettekäändel. Kuid inimesi lasti üksikute kaupa siiski samba juurde. Juba hommikul oli seetõttu lähedasse parki kogunenud tuhandeid inimesi. Kogu üritus kestis 18 tundi.

ÜLIKOOLIS ÕPPIVATE NOORTE VANEMAD!

Tellige oma kodust eemal asuvatele lastele kooliaastaks „Meie Elu"!

Kanada kohtuminister seletab uut seadust

Kuivõrd Kanada uus seadus sõjakuritegude ja kuritegude inimsuse vastu käsitamiseks, tuleneb üldiselt rahva soovidest, nagu väidetakse, seda selgitab ehk Svend J. Robinsoni järgmine avaldus parlamendis: „I want to commend the Canadian Jewish Congress, the Simon Wiesenthal Centre, B'nai Brith, the Canadian Holocaust Remembrance Association and others for their tireless dedication over many years in urging Governments to take action."

Kanada kohtuminister Ray Hnatyshyn ütles seaduse eelnõu arutamisel palamendis (20. aug. 1987), missugune seadus hõlmab kriminaalkoodeksi täiendamist, samuti ka Immigrantsiooni Akti 1976 ja Kodakondsuse Akti täiendamist, olulistes osades järgmist (tõlkes):

„Ma tervitan võimalust võtta uuesti sõna seaduse Bill C-71 kohta. Nagu ma ütlesin 30. juunil, valitsuse silmis on selle seaduse läbiminek üks oluline samm nii ajalooliste vääruste korrigeerimiseks kui ka meie seadusте reformeerimiseks, et kindlustada, et Kanadat ei saa kunagi arvestada kui kindlat sadamat sõjakurjategijatele või nendele, kes on teostanud kuritegusid inimsuse vastu. Edasi, see seadus kuulub kohaldamisele vaatamata, kas need teod olid toimunud minevikus, tänapäeval, või (toimuvad) tulevikus."

BILL C-71

„Bill C-71 on kriitiline element selles ülesandes. See annab meile vajalikud vahendid, et alustada jälitamisi kus õigustatud ja toob kaasa olulisi muutusi meie Immigratsiooni ja Kodakondsuse seadustes, tagamiseks, et mineviku vääratused või tähelepanematused ei korduks. Kanadalased ootavad valitsuselt kõiki samme, kooskõlas Kanada õiguse põhimõtetega ja õigluse vaimuga ja erapooletusega, mis on põiminud läbi meie riigiasutuste laadi. Need põhimõtted on fundamentaalsed meie kanadalise poliitika reageeringuis ja nad on kohustuseks, millest me ei või kõrvale hoida."

„Ma kavatsen rääkida enamasti ettepandud parandustest Kriminaalseadustikus, kuid ma toon ka äärjooni seaduse osadest, mis on seoses esitatud täiendustega Immigratsiooni Aktile ja Kodakondsuse Aktile. Need lisandid täiendavad noid, mis tegelevad teiste, parlamendile juba esitatud immigratsiooni küsimustega. Esitades need parandused täna, valitsus täidab oma lubaduse, reageerida kiiresti Deschenes-raportile."

„Käesolev seadus on pigem tagasivaatav kui tagasiulatuva jõuga. Tegudele ja tegematustele, mis sisalduvad sõjakuritegudes ja tegudes inimsuse vastu, on rahvaste ühiskonnas ammu vaadatud kui kriminaalseile. On oluline märkida, et sõjatribunal Nürnbergis kinnitas taas nende süütegude eelnenud olemasolu, nagu teised kohtud pärast seda. Käesolev seadus tunnustab seda fakti ja seepärast annab jurisdiktsiooni selliste juhtumite üle."

„Ma mõtlen, et on tähtis kinnitada, et kohtu ette tuuakse vaid need süüteod, mis olid tuntud mõlemaile — rahvusvahelisele õigusele ja Kanada seadustele nende teostamise ajal. Ei ole loodud ühtki uut süütegu või kohaldatud tagasiulatuvalt möödunud tegudele või tegematustele midagi, mida kanadalased ja kohtud õigusega vaataksid kui vastikut meie arusaamisele õiglusest. Sarnaselt ka ettepandavad parandused Immigratsiooni Aktile ja Kodakondsuse Aktile ei evi tagasiulatuvat kohaldamist samadel põhjustel."

RAHVUSVAHELINE ÕIGUS

„See tähtis punkt on allakriipsutatud viitega Mr. Justice Deschenes'i sõnadele, kes ütles: „Me ei asu tegema akte, mida peeti süütuiks nende teostamisel, kriminaalseks nüüd; see oleks vatuvõetamatu tagasiulatavus. Kuid tsiviilrahvastiku hävitamine, näiteks, oli juba kriminaalne 1940, nagu see oleks tänapäev kõigi niinimetatud tsiviliseeritud rahvaste seaduste järgi. Meie vaid püüame luua foorumi Kanadas, kus kahtlustatavad niisuguste süütegude teostamises läheksid kohtu alla, kui nad leitakse Kanadas."

„Kuidas iganes, ma pean parlamendile ära märkima, et rahvusvaheline õigus on evolutsiooniline ja on muutunud aegadega. Seda reflekteerivad sõjakuritegude ja kuritegude inimsuse vastu definitsioonid. Minevikus on Kanada parandanud oma seadusi, et kohanduda oma rahvusvahelistele kohustustele. Sageli need parandused on arvestanud universaalse jurisdiktsiooni kohalikele kohtuile kandmise põhimõtte suurenevat aktsepteerimist rahvusvahelises õiguses rahvusvaheliselt tunnustatud süütegude suhtes."

„Peab samuti märkima, et see seadus sisaldab määruse, mille kohaselt kohtualuse võib mõista süüdi ka kui süütegu oli teostatud kuuletudes käsule või vastavalt teostamise ajal ja kohal jõus olnud seadusele. Ma mõtlen, et kõik liikmed (of this House) ja isegi kõik kanadalased leiavad olevat vajaliku tagada, et mõned isikud ei saa hoiduda jälitamisest väites, et tegu või tegematus, milles neid süüdistatakse, oli seaduslik nende toimimiskohal. Sõjakuritegude ja süütegude inimsuse vastu juhtudel peab rahvusvaheline õigus prevaleerima koduse õiguse üle."

(Vahemärge: Et ülalkirjeldatud seadussäte tuleneks rahvusvahelisest õigusest, on pigem soovkujutlus (nagu mõnes muuski osas) kui põhinev tegelikele faktidele. Rahvusvaheline õigus tuleneb üldiseist leppeist ja tavadest, kus aga midagi sellist leida pole. Viimase maailmasõja eelaeg oli suunatud rahvaste enesemääramisele ja riikide suveräänsusele ja mitte nende õiguste loovutamisele. Nürnbergi suured sündmused põhinesid vaid nelja riigi kokkuleppeile, mis küll hülgasid kujunenud õiguspõhimõtteid, kuid ei loonud iseenesest mingit universaalselt tunnustatud rahvusvahelist õigust.)

„Nagu Mr. Justice Deschenes on juba rõhutanud, tekitavad selles seaduses ettenähtud süüteod tunduvat erutust. Pakilisus valitsuse poolt selle seaduse läbiviimisel arvestab vajadust käsitada probleemi võimalikult erapooletult, õigelt ja kiirelt, et kinnitada kõigi kanadalaste usaldust ja et ära hoida mõõdukuseta individuaalseid aktsioone. Ma usun, et seda vaadet jagavad mu opositsiooni sõbrad ja ma kiidan neid toetuse eest sellele seadusele, mida nad juba on näidanud. Ma olen kindel, et nad töötavad meiega tagamiseks, et ettepanekutega pole viivitamist. Ma olen ka väga julgustatud nende gruppide suhtumisest, missugused omasid seaduslikkust Deschenes-komisjoni ees."

E.N.
(Järgneb)

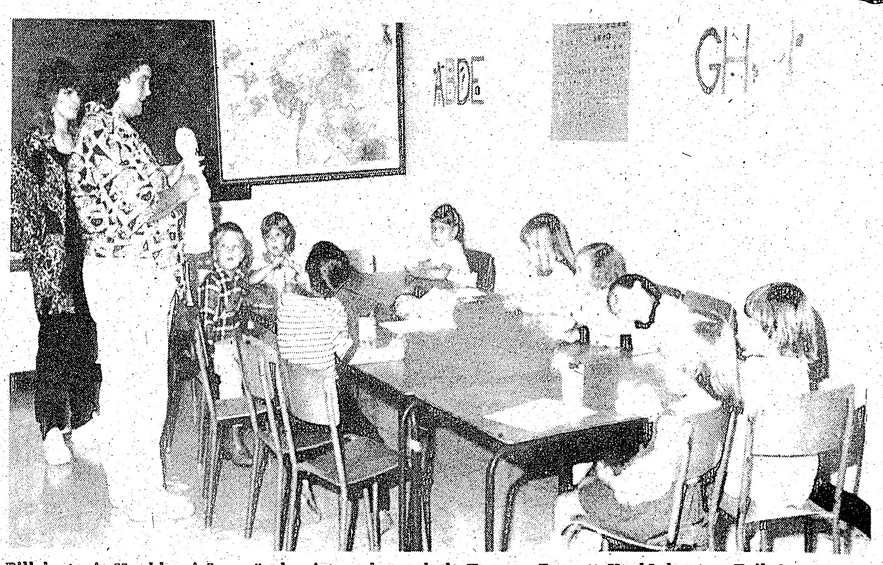

Pilk lasteaia II-a klassi. Laua ümber istuvad, vasakult: Toomas Parrott, Karl Johnston, Erik Agur (seljaga), Evi Stabler, Monika Kastelic, Kai Kuutan, Enn Kuutan, Mailiis Metsis ja Erika Agur. Seisavad — Katrin Verret — abiklassijuhataja ja Helle Paluoja — klassijuhataja. Foto — O. Haamer

Lasteaias algas tegevus

Laupäeval, 12. septembril algas pärast suvevaheaega lasteaia tegevus Merike Martin'i juhatusel. T.E.S. Lasteaia Juhatuse esimeheks on Viivi Rannu-Johnston, abiks Anne Kalvik ja kirjatoimetajaks Fima Berzins.

Klassijuhatajateks-kasvatajateks on: I kl. — Silvi Verder, abiks Tiia Pihl; II kl. — Leena Rosenberg, abiks Monika Roose; II-a kl. — Helle Paluoja, abiks Katrin Verret; III kl. — Linda Kukk, abiks Silvi Matsoo; IV kl. — Tiiu Kajak, abiks Liisa Soots; eriklass — Kai Simmons, abiks Liisa Novek; lauluõpetajaks on Evi Valge ja klaverisaatjaks on Karin Jürman.

Lasteaia alguseks oli määratud kl. 9.30, kuid juba enne kella üheksat algas Eesti Maja keldrikorrusel asuvates kooliruumides hoolas tegevus. Klubiruumis seati valmis registreerimise lauad, klassijuhatajad abidega kaunistasid klassiruumide seinu ilustustega ja asetasid ustele vastava klassi numbri. Perenaised hoolitsesid sooja kohvi ja karastava joogi eest.

Peagi olid registreeritud ligi kaheksakümmend kasvandikku ja kõikides klassides käis juba hoolas tegevus. Eriti oli kuulda kilkamist nn. „tööruumis", kus võimalus hüpata, kiikuda ja ronida, muidugi mõne vanema hoolsa järelevalve all.

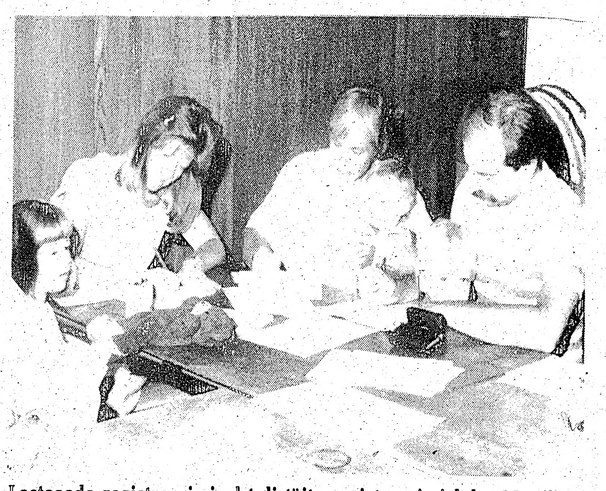

Lasteaeda registreerimisel tuli täita registreerimisleht; Monika registreerimislehe täidab ema, Lilly Kastelic, Viiu Lo Forte registreerib poja Eriku ja poja Kristiani registreerib ta isa, Einar Medri.
Foto — O. Haamer

Kutse eestlastele Los Angelese maratonist osavõtuks

Linnapea Tom Bradley saatis kutse eesti jooksjatele osavõtuks Sõpruskarika (Friendship Cupi) võistlusest 1988. aastal Los Angelese maratoni raamides, mis toimub 6. märtsil 1988. aastal.

1987. aasta Los Angelese maraton tõi kokku osavõtjaid 44-lt eri maalt, kaasaarvatud kümme võistlejat kes esindasid Eestit ja viis läti võistlejat.

Eesti ja läti osavõtjad võistlesid ka üksteisega Balti karika auhinnale. Parim balti jooksja oli lätlane Yanis Lapkis, kelle aeg oli 2 tundi 43 minutit. Eestlastest Jaan Peetre, Rootsist ja Valdur Reinsalu, Torontost olid vastavalt teisel ja kolmandal kohal.

Balti karika võistlus, koos auhinnaga parimale Balti jooksjale ja enne ja pärast võistlust osavõtjate vastuvõtt oli edutatud Balti Vabadus Liidu ning Lõuna-Kalifornia Eesti, Läti ja Leedu komiteede poolt.

Linnapea Bradley on teatanud, et Los Angelese linnal on kokkulepe Pan American lennuliiniga, mille järele esimene 30 maad kes registreerivad saavad vaba lennupileti ja majutamise ühele jooksjale. Linnapea kutse on meie poolt vastuvõetud, kuid praeguseni ei ole teada kas olime esimese 30 registreerija hulgas.

Eesti võistlejate valik Sõpruskarika osas tehakse komitee poolt kuhu kuuluvad Heino Jõgis — Palo Alto, Juri Kalviste — Redondo Beach ja Arnold Niitme — Woodland Hills, kõik Californiast, koostöös aukonsul Jaak Treiman'iga ning konsul Aarand Roos'i nõuandel.

Need maratonist osavõtta soovijad, kes tahavad kandideerida prii lennupileti ja majutamise saamiseks palutakse teatada sellest aukonsul Treiman'ile hiljemalt 15. novembriks 1987. aastal, koos nende viimase kolme aasta maratonist osavõetud võistluste loeteluga ja neil saavutatud võistlusaegadega. Treiman'i aadress on 21515 Vanowen Street, Suite 211, Canoga Park, California 91303 USA.

Kõik teised eestlased, kes soovivad esindada Eestit võistlusel peaksid samuti informeerima aukonsul i nende soovist selleks, et kui vajalik, muretseda neile tasuta majutamine ja ametlikult anda Los Angelese linnale eesti osavõtjate nimekiri, ning teha see teatavaks ajakirjandusele ja Lõuna-California Balti ühiskonnale.

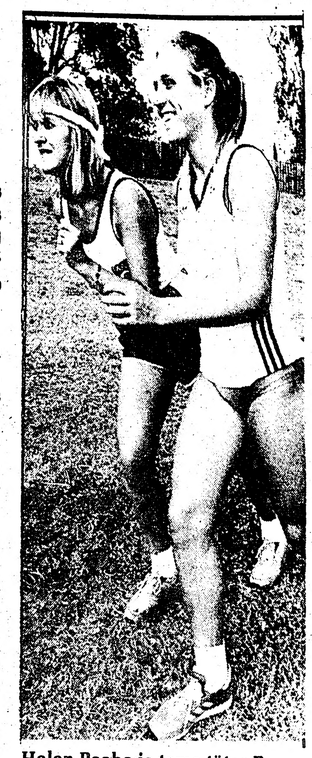

Helen Paabo ja tema tütar Penny Austraalias treenimas Los Angelese teisele maratonile.

TÄHELEPANUKS ORGANISATSIOONIDELE

„MEIE ELU" on asunud oma järjekordse KALENDRI-TÄHTRAAMATU koostamisele 1988. aastaks.

Kuna „MEIE ELU" KALENDER-TÄHTRAAMAT on organisatsioonidele ja „Meie Elu" lalaldasele lugejaskonnale asendamatuks käsiraamatuks üle kogu vaba maailma asuvate eesti organisatsioonide kohta, siis on oluline, et Tähtraamatus oleksid organisatsioonide täielikud õiged aadressid.

Organisatsioonide praeguste õigete aadresside saamiseks palutakse kõiki eesti organisatsioone Kanadas ja mujal saata oma täpsed aadressid Post Code'i äramärkimisega „Meie Elu'le" HILJEMALT 15. OKTOOBRIKS s.a. aadressil:

„MEIE ELU"
958 BROADVIEW AVE.,
TORONTO, ONT. M4K 2R6

Õige aadressi avaldamine „Meie Elu" Tähtraamatus on iga organisatsiooni enda huvides. Seepärast saatke oma aadress „Meie Elu" Tähtraamatu jaoks kohe viivitamatult!

„MEIE ELU"

Eesti Sihtkapital Kanadas annab stipendiume

Käesoleva aasta septembris algab Toronto Ülikooli juurde loodud eesti keele lektoraadis sügissemester. Osavõtjaiks võivad registreeruda õpilased, kes on Toronto Ülikooli nimekirjas. Kursuse lõpetajad saavad vastava arvu ülikooli punkte (krediite).

Need, kes soovivad nüüd õppida ainult eesti keelt peavad siiski immatrikuleerima ülikoolis.

Karl Olmet'i poolt loodavas Emilie Olmet'i mälestusfondist võidakse anda stipendiume neile, kes esitavad vastava kirjaliku sooviavalduse lektor Harri Mürk'i kaudu Eesti Sihtkapitalile Kanadas.

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS

Heinsoo Insurance Brokers Ltd.
Eesti Majas
958 Broadview Avenue, ruum 202,
Toronto, Ontario M4K 2R6
Telefon 461-0764

Teadaanne

Toronto Eesti Seltsi korraline peakoosolek peetakse neljapäeval 24. sept. kell 6.30 õhtul Eesti Majas väikeses saalis.

Kvoorumi puudumisel peetakse koosolek üks tund hiljem, vaatamata koosolijate arvule. Teade palume võtta kutsena.

TORONTO EESTI SELTSI JUHATUS

Cooks Bay kalapüügivõistlustest osavõtjaid. Ees, vasakult — A. Suurna (2. koht), A. Tomband (1. k.) ja rändkarika kaitsja E. Harilaid (3. k.).
Foto — H. Riko

Kas saame „Globaalse Eestluse Foorumi"?

Torontos loodi organiseeriv toimetus

Mõni aeg tagasi ilmus eesti ajakirjanduses mõttevahetus ülemaailmset eestlust käsitleva lehekülje väljaandmise küsimuses. Oletades, et vastukaja mõttele on ka mujal nii üksmeelselt positiivne kui Põhja-Ameerikas, on Kanadas loodud toimetus asja edaspidiseks selgitamiseks ja võimalikuks teostamiseks. Samasugused toimetused või esindused loodetakse luua Austraaliasse, USA-sse, Rootsi, mis haaraks ka teised Skandinaavia maad, Saksamaale ja Inglismaale.

Kanadas loodud grupi poolt eesti ajalehtedele saadetud ettepanekus soovitakse lehekülje väljaandmist alustada ajalehtedevahelise rotatsiooni korras. Numbrid toimetaks selle maa lehekülje toimetus, millise lehe kaudu originaalne väljaanne ilmuks. Pärast lehekülje trükivalmis seadmist läheksid äratõmbed teistele lehtedele võimalikult üheaegseks ilmumiseks. Iga väljaanne sisaldaks juhtkirja, ühe põhilise artikli või analüüsi kogu eestlaskonda puudutava küsimuse kohta ja esimeses rotatsioonitsüklis seda eestlaskonda tutvustava artikli, kus maal number toimetatud, pluss muud lugemismaterjali niipalju kui lehekülje maht seda võimaldab.

Kanadas ollakse valmis esimese numbri väljaandmiseks „Meie Elu" kaudu juba oktoobris. Küsitav on siiski kas jõutakse üle maailma kõiki vajalikke küsimusi seks ajaks selgitada. Loodud organiseeriva toimetuse ettepanekul ilmuks teine lehekülg Austraalia „Meie Kodu" kaasabil Esto 88 informatsiooniga, kolmas „Vaba Eesti Sõna" poolt peamiselt USA-s tehtava poliitilise töö käsitlemiseks, siis Rootsi „Eesti Päevaleht" raskuspunktiga kodumaa küsimustele, mida hiljem jätkaks „Teataja", ning siis poliitiliselt olulised maad, Saksamaa ja Inglismaa oma lehtedega „Eesti Rada" ja „Eesti Hääl". Esimese tsükli viimase lehekülje trükiks Kanada „Vaba Eestlane". Sellega saaks siis juba teha kokkuvõtteid ja plaane edaspidiseks lehekülje väljaandmiseks. Kui igas kuus ühe numbri saaks välja anda ja kui kõik mainitud lehed seda võimaldavad, siis võiks lehekülgede rotatsioon lõppeda mais või juunis 1988.

Lehekülgele ei ole veel leitud lühikest nime. Selgitava alapealkirjana on kõne all „Globaalse Eestluse Foorum".

Torontos loodud toimetuse koosseisu kuuluvad mõtte algataja Robert Kreem, Toronto ülikooli eesti õppetooli külalisprofessor dr. Hain Rebas Rootsist, endine „Nädalalehe" ja „Laupäeva" toimetaja Edgar Väär, endine „Vaba Eestlase" tegevtoimetaja Hannes Oja ja Kanadas ajakirjandusliku ettevalmistuse saanud Kadi Kaljuste. Kujundusliku küsimusega tegeleb praegu Peeter Sepp. Kirjavahetuse aadressiks on: 618 Davenport Rd., Toronto, Ontario, Canada M5R 1K9, tel. (416) 924-6028.

Teadaanded kala ja laskesportlastele

Toronto Eesti kalasportlaste suvise hooaja viimane võistlus korraldatakse Simcoe Beachi vetel 26. septembril 1987.a. Võistluseks koguneda kell 7.30 hommikul Virginia Beachi uue paadisadama eelsel tee veerel, võistluse algus kell 8.00 hommikul. Võistlus toimub klubi juhatuse poolt väljapandud auhindadele. Lähemat informatsiooni antakse kogunemise kohal. Paatide ettetellimine on võistlusest osavõtja enda korraldada. Informatsiooniks palutakse helistada: Enno Vaher 640-6001, teiseks, Avo Poom 286-2099.

Toronto Eesti Kala- ja Jahimeeste Klubi liikmete vaheline laskevõistlus haavlipüssist toimus laupäeval 29. augustil. Esikohale tuli Heldur Kuusik, seega Heldur Kuusik kaitses eesti Plastiku tööstuse „Scepter'i" poolt väljapandud rändkarikat 1987. aastal. Teisele kohale tuli Henry Sõrmus ja kolmandaks Robert Kimsto, järgnesid Ilmar Sambla, Helmuth Riko, Edgar Püss, Peeter Milliste.

JUHATUS

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele
Eesti Sihtkapital Kanadas
kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

T.E.B.K. pühapäevakool alustab tegevust

Sügise saabumisega muutub aktiivsemaks koguduste sisemine tegevus. Tööd alustavad laulukoorid, mitmesugused huviringid ja pühapäevakoolid.

Oma tegevust alustab jälle ka Toronto Eesti Baptisti koguduse pühapäevakool pühapäeval, 20. septembril kell 11 hommikuse jumalateenistuse raames. Kooli tegevus ei piirdu ainult laste ja noorte osaga, vaid ka täiskasvanutele on oma klass olemas. Laste klassid toimuvad nii eesti kui ka inglise keeles, kus õpetatakse piibli põhilisi tõdesid lastele arusaadavas esituses. Teismeliste noorte klass alustab oma tegevust eri õppekavaga juba vaimulikult edasijõudnute tasemel. Täiskasvanud kogunevad koguduse pühamus piibliklassi, kus eeloleval perioodil tulevad vaatlemisele ja selgitamisele apostel Pauluse kirjad tessalooniklastele, mis käsitlevad ka Kristuse taastulemist. Kristuse teistkordne tulemine pole ainult teooria, mida diskuteerida, vaid tõde, milles iga kristlane peaks elama!

Pühapäevakoolist osavõtmine on vajalik igaühele, vaatamata vanusele, et ennast usulisel teel vaimselt ette valmistada. Kutse on kõigile: tere tulemast!

K.V.

Teadaanne

Eesti Pensionäride Klubi Torontos huviringid alustavad uue hooaja tegevusega. Raamatukogu, käsitöö- ja malering kolmapäeval, 23. septembril ja tervisvõimlemine esmaspäeval, 28. septembril. Esimene grupp kell 11 e.l. ja teine grupp kell 12 päeval. Uued liikmed teretulnud.

JUHATUS

Craig Hind
DODGE CHRYSLER LTD.
2180 LAWRENCE AVENUE EAST, SCARBOROUGH, ONTARIO M1P 2P8
(AT BIRCHMOUNT)
TED (TIIT) PODRA
SALES & LEASING REPRESENTATIVE
CHRYSLER
DODGE
K CAR
EXPO
SALES 751-7757
KODUNE 640-7893

ROYAL LEPAGE
Real Estate Services
Esindaja:
VICTOR LIBE
BUS: 752-3111
(705) 426-9155
PRESIDENT'S GOLD AWARD
1919 Lawrence Avenue East
Scarborough, Ont. M1R 2Y6

TORONTO EESTI ÜHISPANK
Ühenduses on jõud
958 Broadview Ave., Toronto,
Ontario M4K 2R6
UUED KÕRGE %-GA KINNISED
TÄHTAJALISED HOIUSED!
1 AASTA — 8,50%
2 AASTAT — 8,75%
3 AASTAT — 9,00%
Informatsiooniks helistage
465-4659
Pank avatud esmasp.–reede 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

DARRELL KENT
REAL ESTATE LTD. REALTOR
268 Jane Street, Toronto, Ont. M6S 3Z2
Olen teie teenistuses kinnisvarade ostu või müügi puhul Metro Toronto ja Ontario ulatuses.
Tasuta hindamine
Hüpoteeklaenude korraldamine
Esindaja
LIVIA HOLMBERG
kodus 233-6482
kontoris 766-4088

Kõikideks kindlustusteks
H. LATER & CO. LTD
„Insurance"
1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA
Eesti Rahvuslaste Kogu

EESTI TOITUDE VALMISTAMINE
Kui omal ei ole aega . . .
meie valmistame!
PEOD ● PULMAD ● MATUSED
TIIU ROISER
492-7614; 485-9886

Järvalaste pärastlõuna

sooja söögi ja veiniga Tartu College'i Masters kohvikus pühapäeval, 4. okt. kl. 3.30 p.l. Reserveerida enne 23. sept. — Leo, tel. 251-0737 ja Lembit, tel. 225-5532.

KUHU MINNA?

- **Neljap., 17. sept. Pensionäride Klubi koosviibimine Eesti Majas algusega kl. 14.00.**
- **Pühap., 20. sept. „Triinu" pärastlõuna Eesti Majas algusega kl. 14.00.**
- **Pühap., 27. sept. Vana-Andreso Koguduse Kultuurringi laudkonnavestlus „Eesti noorte kristlik kasvatus", algusega kl. 17.15.**
- **Neljap. 1.–31. okt. E.K.K.T. aastanäitus Northern District raamatukogus, 40 Orchard View Blvd.**
- **Reedel, 2.—4. okt. Estofest Sügissimman II Eesti Majas. 2. okt. Estofest, 3. okt. klubiõhtu, 4. okt. brunch.**

KIRJ

Asutam

Toron
maes

Torontos on edukalt tegu
Estonia Puhkpillide Orkest
Kook'i juhatusel ja hiljema
vapillide Orkester Oskar Ha
eestvedamisel. Mõlemad ar
lid on teinud tõhusa töö mei
päevade sisustamisega ja ra
rase muusika alalhoidmiseg
on aga klassikalise muusika
sed kaasmaalased pidanu
muusikajanu kustutama ko
maa orkestrite kontsertidel.

Kuid üle aastate on Toro
kogunenud noori eestlasi, ke
põhjalikku õpingut muusiku
se omandanud. Septembri alg
sid mõned neist kokku, arutam
orkestri asutamist Torontoss
tegeleks klassikalise muus
Suurima väliseestlaste kes
peaks Torontos jätkuma küllal
sikuid, kelle võimed rahuldav
getasemelise orkestri nõude
leidub siin küllalt jõukamaid
maalasi, kes sellist kulukat ett
suudaksid heatahtlike toetust
du majanduslikult kanda.

EESMÄRGID

Orkestril on neli eesmärki:
kuda meie ühiskonnale kõrg
melist klassikalist muusikat
päraste kontsertide näol. 2.
meie välisvõitlusele kultuu
millega eestlust väärikalt esi
3. Võimaldada meie noortele
kahuvilistele orkestrikogemu
seliste kolleegide kõrval. 4.
foorum, mille kaudu esitada
heliloojate töid.

KÕRGE TASEME KINDLUSTAMINE

Madala tasemega orkester
võimeline rahuldama meie pu
kes maailmaklassi orkestrite
junud, ega oleks ka kõlblik
rahvast esindama rahvusva
foorumil. Selline orkester ei
ka parimate jõudude huvi eg
daks neid kaua enda külge
Sellepärast analüüsiti mitmeid
semega orkestreid ja nopiti
need tegurid, mis paremate
ühised ja nõrgematel eranditul
duvad.

Üks suurimaid raskusi, mill
amatöörorkestrid tihti komis
on pillirühmade tasakaalust
eriti puhkpillide ülekaalukuse
Keelpillid moodustavad aluse,
le toetub terve orkester. Parim
lemused on kindlustatud sii
alustada keelpillide orkestriga
sudes teisi pille juurde alles si
keelpillid on kindlaks ansa
kokku sulanud. Seetõttu on
esimesed aastad tegutseda pea
keelpillide orkestrina.

Amatöörorkester, kuhu siss
avatud hoolimata mängu osk
peab paratamatult tasemelisel
natama. Ükski orkester ei män
remini, kui ta nõrgim liige. S
orkester ei paku huvi parim
mängijatele, kes varsti lahkuva
tes orkestri taseme veelgi alla
Et seda vältida, on paremais
kestreisse võimalik pääseda
ettemängimise ehk konkursi k
Vajaduse kaudu kuulutatakse
kult välja konkurss asjahuvil
kes sooviksid orkestriga liitud
jatundlik žürii otsustab millise
didaadi mängutase rahuldab or
nõudeid.

Paremad muusikalised taga
on neil amatöörorkestreil, kes h
vad endale kutselisist mäng
palgalise tuumiku. Elukut
muusiku teenistuse ajad erinev
valistest tööaegadest ning harju
ja esinemiste ajad langevad
soodsamate teenimisaegadega.
likult võib karta, et meie pa
mängijad oleksid sunnitud ko
sust lahkuma leivateenimise
des. Et kindlustada nende kaas
mist, tuleb, kohalike amatööro
rite eeskujul, nemad endale pa

Lõpuks sõltub orkestri edu
gendi isikust. Ta peab olema ko
tentne muusik, diplomaatlik õp
ja osav, juht, kes suudab liikme
vustada. Tema innukus, vaimus
energia peab ka kanduma publ
se, et neid kiinduvalt köita esita

PALGALINE TUUMIK

Orkestri juhiks hakkab 29-aa
Norman Reintamm, kes oma m
kalise hariduse sai kolmes ülik
Toronto, McMaster ja Ingli
Royal College of Music, kus
mitmed auhinnad dirigeerimise
võitis. Lisaks karjäärile oreli, k
ja harpsikordi solistina, on ta ed
jätkanud dirigeerimist. Külali
gendina on ta esinenud Londoni
lismaa) Balleti Orkestriga, Soli
Orkestriga, Praha Raadio Sün

KIRJANDUS ☐ KUNST ☐ KULTUUR

Asutamisel Eesti Sümfooniaorkester

Toronto kammerorkester alustab tegevust maestro Norman Reintamme taktikepi all

Torontos on edukalt tegutsenud Estonia Puhkpillide Orkester Uno Kook'i juhatusel ja hiljemalt Rahvapillide Orkester Oskar Haameri eestvedamisel. Mõlemad ansamblid on teinud tõhusa töö meie pidupäevade sisustamisega ja rahvapärase muusika alalhoidmisega. Seni on aga klassikalise muusika huvilised kaasmaalased pidanud oma muusikajanu kustutama kohaliku maa orkestrite kontsertidel.

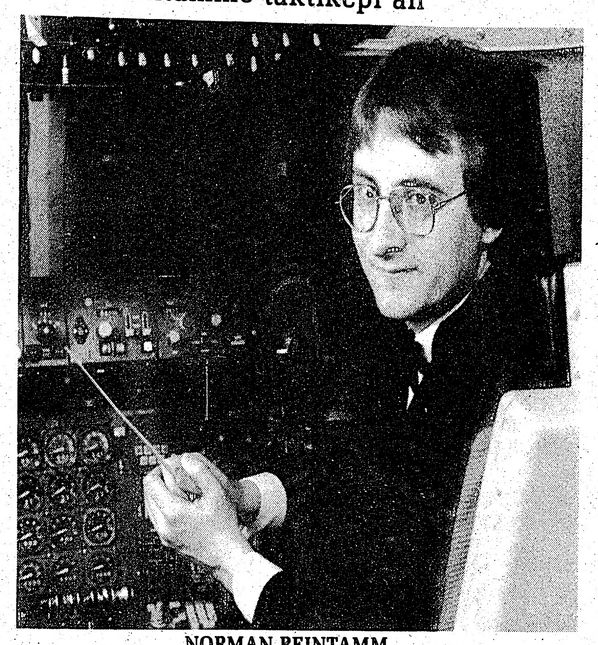

NORMAN REINTAMM

Kuid üle aastate on Torontosse kogunenud noori eestlasi, kes peale põhjalikku õpingut muusiku elukutse omandanud. Septembri algul astusid mõned neist kokku, arutama eesti orkestri asutamist Torontosse, mis tegeleks klassikalise muusikaga. Suurima väliseestlaste keskusena peaks Torontos jätkuma küllalt muusikuid, kelle võimed rahuldavad kõrgetasemelise orkestri nõudeid. Ka leidub siin küllalt jõukamaid kaasmaalasi, kes sellist kulukat ettevõtet suudaksid heatahtlike toetuste kaudu majanduslikult kanda.

EESMÄRGID

Orkestril on neli eesmärki: 1. Pakkuda meie ühiskonnale kõrgetasemelist klassikalist muusikat korrapäraste kontsertide näol. 2. Anda meie välisvõitlusele kultuurrelva, millega eestlust väärikalt esindada. 3. Võimaldada meie noortele muusikahuvilistele orkestrikogemusi kutseliste kolleegide kõrval. 4. Luua foorum, mille kaudu esitada eesti heliloojate töid.

KÕRGE TASEME KINDLUSTAMINE

Madala tasemega orkester ei oleks võimeline rahuldama meie publikut, kes maailmaklassi orkestritega harjunud, ega oleks ka kõlblik meie rahvast esindama rahvusvahelisel foorumil. Selline orkester ei pälviks ka parimate jõudude huvi ega suudaks neid kaua enda külge köita. Sellepärast analüüsiti mitmeid eritasemega orkestreid ja nopiti välja need tegurid, mis paremate juures ühised ja nõrgematel eranditult puuduvad.

Üks suurimaid raskusi, mille otsa amatöörorkestrid tihti komistavad, on pillirühmade tasakaalustamine, eriti puhkpillide ülekaalukuse osas. Keelpillid moodustavad aluse, millele toetub terve orkester. Parimad tulemused on kindlustatud siis, kui alustada keelpillide orkestriga, kutsudes teisi pille juurde alles siis, kui keelpillid on kindlaks ansambliks kokku sulanud. Seetõttu on kavas esimesed aastad tegutseda peamiselt keelpillide orkestrina.

Amatöörorkester, kuhu sissepääs avatud hoolimata mängu oskusest, peab paratamatult tasemeliselt kannatama. Ükski orkester ei mängi paremini, kui ta nõrgim liige. Selline orkester ei paku huvi parimatele mängijatele, kes varsti lahkuvad, lastes orkestri taseme veelgi allapoole. Et seda vältida, on paremaisse orkestreisse võimalik pääseda ainult ettemängimise ehk konkursi kaudu. Vajaduse kaudu kuulutatakse avalikult välja konkurss asjahuvilistele, kes sooviksid orkestriga liituda. Asjatundlik žürii otsustab millise kandidaadi mängutase rahuldab orkestri nõudeid.

Paremad muusikalised tagajärjed on neil amatöörorkestreil, kes hangivad endale kutselisist mängijaist palgalise tuumiku. Elukutselise muusiku teenistuse ajad erinevad tavalistest tööaegadest ning harjutuste ja esinemiste ajad langevad ühte soodsamate teenimisaegadega. Järelikult võib karta, et meie parimad mängijad oleksid sunnitud koosseisust lahkuma leivateenimise huvides. Et kindlustada nende kaasalöömist, tuleb kohalike amatöörorkestrite eeskujul, nemad endale palgata.

Lõpuks sõltub orkestri edu dirigendi isikust. Ta peab olema kompetentne muusik, diplomaatlik õpetaja ja osav, juht, kes suudab liikmeid tiivustada. Tema innukus, vaimustus ja energia peab ka kanduma publikusse, et neid kiinduvalt köita esitavaga.

PALGALINE TUUMIK

Orkestri juhiks hakkab 29-aastane Norman Reintamm, kes oma muusikalise hariduse sai kolmes ülikoolis: Toronto, McMaster ja Inglismaa Royal College of Music, kus ta ka mitmed auhinnad dirigeerimise alal võitis. Lisaks karjäärile oreli, klaveri ja harpsikordi solistina, on ta edukalt jätkanud dirigeerimist. Külalisdirigendina on ta esinenud Londoni (Inglismaa) Balleti Orkestriga, Solingeni Orkestriga, Praha Raadio Sümfooniaga, Nova Scotia Sümfooniaga, Kitchener-Waterloo Sümfooniaga ja Hamiltoni Filharmooniaga. Viimase juures oli ta abidirigendiks, kuni teda kutsuti äsjaloodud Toronto Pops Orkestri juurde, kus ta on orkestri juht ja muusikaline juhataja.

„Kasvasin üles eemal suuremast eesti keskusest ja olen oma õpingute ning karjääri tõttu eestlastest eemal olnud. Tihti tunnen end rohkem kanadalasena kui eestlasena. Tunnen huvi eestluse vastu ja tahan rohkem eesti ühiskonnast osa võtta. Meelsasti pakuksin neile elamusi oma armastatud erialalt ja tahan ka rohkem tutvuneda eesti muusikaga," vastab noor Reintamm küsimusele, et mis teda sellise ettevõtte juurde tõmbas.

Kontsertmeistriks ja esimese viiulirühma juhiks asub Aarne Tammissaar, USA-s üles kasvanud eesti noormees, kes viiuli stipendiaadina Bowling Green University lõpetas. Siis õppis edasi Indiana ülikoolis, kus saavutas magistrikraadi kuulsa viiulipedagoogi ja virtuoosi Ruggiero Ricci käe all. Seal mängis ta Ohio kammerorkesteri kooosseisus. Kanadasse tulnud, mängis ta aastaid Londoni Sümfoonias ja Torontosse asudes, Ooperiorkestris ning Scarboro Sümfoonias, kus on teise viiulirühma juht. 1974 esines ta Toronto eestlastele iseseisva kontserdiga koos Tiiu Haameriga. Praegu töötab puht vabakutselise viiuldajana. Üks tema kauaaegseid pille on meie tuntud viiulimeistri Meeme Mälgi töö.

Teise viiulirühma juhiks ja ühtlasi ka orkestri abidirigendiks asub Viljar Puu, kes on Tallinna Riikliku Konservatooriumi endisi õpilasi. Eestist pääses ta 21-aastasena koos emaga, kui viimane lesena pastor ja helilooja Kaljo Raidiga abiellus. Siin on ta end täiendanud viiuli alal Toronto Konservatooriumis ja stipendiaadina lõpetas Oral Roberts'i Ülikooli, kus ta ka austava tunnustuse osaliseks sai (American National Student Award). USA-s pühendas ennast ka dirigeerimisele, mida arendas läinud suvel erialasel kursusel. Loodab ka praeguse orkestri juures abidirigendina orkestri juhatamise praktikat saada. Puu on aktiivne baptisti kiriku liige, kes mitmes koguduses esinenud oma pilliga. Toronto eestlastele pakkus ta eelmisel hooajal iseseisva kontserdi Charles Kipperi saatel. Ka tegeleb komponeerimisega — orkestri asutamiskoosolekul mängisid muusikud vastvalminud Puu loodud keelpilli kvartetti.

Viiolarühma juhiks asub Jaak Liivoja, kelle muusikaline haridus pärineb Toronto Konservatooriumist ja ülikoolist. Viiuli ja vioola mängu kõrval tekkis tal huvi vanade pillide vastu. Temast sai asjatundja ja koguja, ning oma teadmiste tõttu palgati ta Londoni, Inglismaale, suurima oksjonifirma, Christie's, pilliosakonna juhatajaks. Oli erialase ajakirja Strad'i toimetaja. Teda peetakse üheks parimaks poognate eriteadlaseks ning tema sulest uurimused sellelt alalt ilmuvad ülemaailmselt teaduslikes eriala žurnaalides ja raamatutes. Huvi vanade pillide vastu äratas temas ka huvi barokkajastu muusika vastu ning ta on üks Toronto barokkorkestri, Tafelmusik'i, asutajaliikmeid. On esinenud ka mitme teise orkestri koosseisus, kaasa arvates Toronto Sümfoonia ja Hamiltoni Filharmoonia, olles viimases teise viiuliosakonna abijuhiks.

Tšellorühma juhiks hakkab Eero Voitk, kes 16-aastaselt noorim tuumiku liige ja ainuke, kes muusikaga veel leiba ei teeni. Mänguga annab aga kutselise taseme välja. On mitmeid aastaid Toronto konservatooriumis stipendiaat ja suveti on ennast kolm aastat stipendiaadina täiendanud Kanada parimas muusika suvekoolis, Banffis. Läinud suve veetis stipendiaadina USA tunnustuimas koolis, Aspenis, kus oli kooliorkestri tšellorühma abijuht. Aastaid on mänginud Toronto Sümfoonia Noorteorkestris, kus on eelseisvaks hooajaks tšellorühma juht ja millise orkestri koosseisus on ka mänginud Toronto Sümfoonia „suurte" orkestris. On mitmete esinemiste kaudu eestlastele tuttav Montrealis, Lakewoodis ja Torontos, andnud viimases eelmisel hooajal eduka iseseisva kontserdi.

Kontrabassirühma juhiks asub Viiu Varik, kunagine Jõekääru kasvandik ja hiljem kasvataja. Muusikalise hariduse sai ta stipendiaadina Toronto Ülikoolis ja Montrealis, Orchestral Training Program'i liikmena. Õppeteekonnal vääristati teda mitme stipendiumiga. Kaks suve tegutses National Youth Orchestra liikmena, kolm aastat käis Banff'i suvekoolis ja kaks suve oli Spoleto festivali orkestri liige Itaalias. Eestlaste ja teiste laenude kaudu õnnestus tal endale hankida haruldase 1762 a. Pagaletto pilli, mis oma võimsa kõla tõttu kuulus üle terve Ontario. Selle kõlava pilli tõttu hindavad Varikut eriti väiksemad orkestrid, kel rahapuudusel tihti raske palgata enam kui üks kontrabassist. Nii ongi Varik alaliseks liikmeks Etobicoke', Kingston i, Niagara, Windsori ja Thunder Bay orkestrites. Torontos mängib ta Chamber Players'i koosseisus ansambel mida peetakse Toronto parimaks kammerorkestriks.

ÜLESKUTSE TOETUSTEKS

Jääb vaid loota, et jõukamad kaasmaalased tunnevad uhkust selle üle, millised jõud me suudame oma rahva teenistusse rakendada ja peavad auasjaks uut orkestrit toetada. Toetused saab tulumaksust vabastada, kui nad teha Eesti Sihtkapital Kanadas kaudu, kaaskirjas märkides, et annetus on ette nähtud uue orkestri toetuseks. Honorari suurus, mis pagalisele tuumikule makstakse, pole kindlaks määratud. Kõik on oma nõusoleku andnud leppima tunduvalt väiksema tasuga kui ametiühingu ettenähtud miinimum, mis neile maksaks kõige väiksemgi kanada orkester. Siiski, et selliseid jõude orkestri juures pidada, peab tasu olema mõistlik, kuna orkester nõuab suure tüki nende parimast teenistusajast.

Esialgsetel ebaametlikkudel läbirääkimistel EKN-i ja Eesti Sihtkapitali esimeestega sai orkestri idee heakskiidu osaliseks, ning hambaraha võib ehk neilt organisatsioonidelt loota. Et aga jalule jääda, vajame teisi lahkeid toetajaid, kas eraisiuid, ärisid, kultuuri või teisi organisatsioone. Annetajate nimed trükitakse kavalehel igal hooajal. Lähemat informatsiooni annetuse kohta võib küsida allakirjutanult, 920-8178.

ÜLESKUTSE LIITUMISEKS

Pühapäeval 18. oktoobril on Vana-Andrese kirikus ülemises koguduse saalis, kella 2-st p.l. korraldatud orkestri konkurss. Korrapärased harjutused toimuvad esmaspäeviti, 7.30-10.00 õhtul, alates esmasp. 19. okt. Harjutuse paik on jällegi Vana-Andrese kiriku ülemine koguduse saal, mille kasutuse eest oleme kirikule tänulikud. Palume kõigil eestlasil, kel huvi orkestri vastu ja kes mängivad viiulit, vioolat, tšellot või kontrabassi, sellest allakirjutanule meldida 920-8178, või lihtsalt konkursile tulla. Palume lugejail seda kutset edasi anda pillimängijaile oma tutvustuskonnas, kes ehk seda teadet ise ei loe. Mängida tuleb üks pala 3-5 min. kestvusega, ilma saatjata. Selle pala valik on vaba. Nõutav saab olema kohapeal soovitatud heliredel ja lühike kärbe orkestri partiist, mida varem harjutatud ei ole. Ettemängimine toimub õhukese eesriide tagant, nii et žüriil mängija isik teada ei ole. Konkursi korraldaja, kes ei sekku otsustesse, jääb ainukeseks, kellel kandidaatide isiksus teada. Žürii liikmed on orkestri juht ja kõik rühmade juhid. Ühiselt tehtud otsusest teatab konkursi korraldaja sama päeva õhtul telefoni kaudu.

Ettemängimisest ei pääsenud ka tuumiku liikmed. Kui nemad kokku astusid, pidid ka nemad pillid välja võtma. Soovime näha igat vanusegruppi, koolilapsest vanema veteranini.

Armas lugeja, kui sa ei ole selles õndsas olukorras, kus sul oleks võimalus astuda kas liikmeks või toetajaks, siis tahaksime sind meelsasti oma esimesel kontserdil näha.

ANDRUS VOITK

Endised kasvandikud Seedriorul mälestuste radadel

Oli augustikuu viimane nädalalõpp. Taas rõkkasid Seedrioru lastesuvekodu alad noorte rõõmust. Oli rohkesti mälestuste jagamist ja kohtamisrõõmu endiste kaaslastega, kuid need ei olnud lapsed, lastest olid sirgunud toredad eesti noored naised ja mehed. See oli Seedrioru suvekodu endiste kasvandikkude ja kasvatajate esmakordne kokkutulek.

Suvekodu endiste kasvandike ja kasvatajate kokkutulekult Seedriorul. Esimeses reas, vasakult korraldajad Hannes Aasa ja Evi Aasa, paremalt teine esireas Karin Must, tagumises reas vasakult neljas Allan Pertens. All — grupp noori — Anne Põvvat (Buffalo), Hektor de Castello (Hamilton), Maimu Nõmmik (Hamilton), Helga Mälberg-Castello (Hamilton), Karl Tera (Seedrioru), Liisa Kurvist (Rochester), Robert Saar (Toronto).

Mõõdunud sügisel S. Seedrioru peakoosolekul suhtuti väga soojalt ettepanekusse korraldada endiste kasvandike ja kasvatajate kokkutulek Suviharja pidustuste ajal, kuid see kavatsus jäi teostamata. Enne suvekodu algust panid pead kokku kaks noort daami, endine suvekodu kasvandik ja praegune juhatuse liige Evi Pertens ja kasvataja Evi Aasa ning otsustasid kokkutuleku korraldada 29. ja 30. aug. nädalalõpul. Tänu Hamiltoni Eesti Seltsile said nad tasuta peamaja kasutamise, mis tunduvalt kulusid vähendas ja korraldajad tulid oma ettevõttega hiilgavalt toime. Heldekäeliselt ostavad nad ülejäänud päris kenakese summa eest suvekodu lastele vajalikku.

70 OSAVÕTJAT

Kahele Evile olid tublideks abilisteks Karin Must, Hannes Aasa ja Allan Pertens ja nende töö viljaks oli kokkutulekul üle 70 osavõtja. Neid oli kokku tulnud nii naaberriigist USA-st (Cleveland, Rochester, Buffalo, Detroit jt.) kui ka Kanadast (Toronto, Hamilton, Burlington, Kitcheneri ümbrus jt.). Seal oli nii endisi kasvandikke kui kasvatajaid, kelledest osa olid võtnud kaasa abikaasad ja lapsed. Tore oli näha kohal kahte endist suvekodu juhatajat — Milvi Amolins, kes oli Seedrioru algaastatel suvekodu juhatajaks 15 aastat ja vastsete aastate juhatajat õp. Tõnis Nõmmik. Asjatult otsisid endised kasvandikud oma laagrikaaslast, kes on praeguse juhatuse esimees ja kes elab Seedriorust vaid nõnda öelda ümber nurga. Kahjuks puudus tal nähtavasti aeg või tahtmine tulla neile Seedrioru poolt ütlema tere tulemast.

Laupäeva õhtupoolikut kasutati rohkesti lapsepõlve sõpradega vestluseks, mängiti võrk- ja korvpalli. Ujumiseks oli ilm ja vesi natuke liiga külm, seda rohkem leidis kasutamist kogu päeva ja ka öö kuum saunaleil, kust siiski juleti hüpata ka ujula karastavasse vette.

Kell kuus õhtul, mis on suvekodu õhtusöögi aeg, kogunes kogu pere peamajja kus pidulikult ehitud saalis ootas rikkalik maitsev soe õhtusöök, valmistatud peamiselt Evi Pertensi poolt, kuum kohv ja koogid. Hannes Aasa tervitas kõiki korraldajate poolt ja lauldi ühiselt „Seedrioru laul", mis ei olnud sugugi nende pikkade aastate jooksul ununenud. Söögipalve pidas õp. Tõnis Nõmmik. Peale sööki rääkis H. Aasa Seedrioru asutamisest, kauaaegsest juhatajast pr. Amolinsist ja kauaaegsest suvekodu kokast pr. Armilde Tammerist, kelle head söögid veel praegugi on meeles. Sõna võttis ka pr. Amolins avaldades head meelt näha jälle oma endisi kasvandikke ja abilisi, kiites selle kokkutuleku korraldamist ja soovitades seda jälle pea uuesti teha.

Endised suvekodu kasvatajad Seedriorul kokkutulekul — Milvi Amolins ja õp. Tõnis Nõmmik.

MÄLESTUSTE RADADEL

Kogu päeva mänginud muusikaks heliplaatidelt ja lintidelt oli valitud lemmiklood laagripäevist, samuti ka tantsumuusika. Kui pillimehed Lembit Nielander akordionil ja Martin Ahermaa kitarril meelitasid oma instrumentidest välja rahvatantsu lood, siis tantsiti isegi tuljakut. Loterii müüdi kiiresti ära ja võitjad võtsid muheldes vastu suured loksuvad pudelid. Oli veel pandud välja kolm suurt fotoalbumit suvekodu aegadest, kust igaüks otsis oma lapsenägu, viies mõtted tagasi mälestuste radadele. Hilisõhtul süüdati männikus lõkketuli, kus lauldes lõkkelaule ja tehes lõkkenalju haihtusid vahepealsed aastad ja tunti end jälle koos ühise perena lapseea päevilt. Rõõmu ja lõbu oli palju, ei raatsitud isegi ööd magamiseks raisata. Ometi saabus pea pühapäev ja tuli hakata mõtlema kojusõidu peale. Saalis serveeriti hommikul veel kohvi kookidega, veedeti veel veidi aega lapsepõlve sõpradega, kuid igapäevased kohustused kutsusid. Kaks Evit said soojade tänusõnade osaliseks, mis nad ka väga olid ära teeninud ja avaldati soovi kõigi poolt sellist kokkutulekut pea korrata. Oli taas lükitud mälestuste keesse üks ilus pärl.

Seedrioru juhatus oleks siiski võinud oma lastele selleks esimeseks korraks anda hoonete kasutamise tasuta, sest eks ole ju noored meje tulevik, ka Seedriorul on vaja noori oma tuleviku kindlustamiseks. Eks ütle ju eesti vanasõnagi „heldus võidab ka võõra väe".

A.T.

TORONTO SOOME KEELE KOOL

York Mills Collegiate,
490 York Mills Rd.

Veel jõuate kaasa!

Registreerige kohe – kolmapäeviti kl. 6.30 õ.

TERE TULEMAST SOOME KEELT ÕPPIMA!

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto, Ont.
M5B 2C7
Praost Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres.,
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930,
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 20. sept. kell 11 h. KODUMAALT LAHKUMIST TÄHISTAV JUMALATEENISTUS. Teenib piiskop Karl Raudsepp. Solist sopran Tamara Norheim-Lehela.

Pühapäeval, 27. sept. kell 4 p.l. PÜHAPÄEVANE JUMALATEENISTUS. Pärast jumalateenistust laudkonnavestlus teemal: „Kristlik ja rahvuslik noorte kasvatus".

Pühapäeval, 4. okt. kell 11 h. PÜHAPÄEVANE JUMALATEENISTUS.

Koguduse segakoori harjutused algavad esmaspäeval, 14. sept. kell 6.30 õhtul.

KÄSITÖÖRING alustab oma sügist hooaega teisipäeval, 15. sept. kell 11 h. Teretulemast kõik – nii endised kui uued käsitöö huvilised!

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud neljapäeviti kell 10–4.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: teisipäeviti 6–8 õ. ja neljapäeviti 4–8 p.l.

EELK PEETRI KOGUDUS
617 Mt. Pleasant Rd., Toronto,
Ontario M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul. Tel. 483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

Kodumaalt lahkumise ja pühapäevakooli alguse JUMALATEENISTUS pühapäeval, 20. septembril kell 11 h. Teenib õp. E. Heinsoo. Laulab Cantate Domino Rosemarie Lindau juhatusel. Pühapäevakool. Leerieelsete tund. Tooge lapsed 3–12 a. pühapäevakooli ja 12–16 a., tulge leerieelsete rühma.

Jumalateenistusele järgneb PIIBLITUND. Õp. E. Heinsoo räägib teemal „VARJUSURMAS VIIBINUTE ÜLESTUNNISTUSED".

Pühapäeval, 27. sept. kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Teenib õp. A. Taul.

Koguduse naisring alustab tegevust 16. septembril kella 1–3-ni naisringi ruumis. Ühinege naisringiga.

Õp. A. Taul'i kõnetunnid kolmapäeva hommikuti kl. 9.30–12 päeval, neljapäeva õhtuti kl. 6–8. Muul ajal telefoni teel.

Õp. E. Heinsoo kõnetunnid esmaspäeval, teisipäeval ja neljapäeval kell 12–4 p.l.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.–6 õ.; neljapäeviti kl. 12–3 p.l.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Laupäeval, 19. septembril kell 6 õ. PEREKONNAÕHTU. Noorte kava koos valguspiltidega. Kohvilaud.

Pühapäeval, 20. septembril kell 11 h. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulab Marilyn Müller. Issanda surma mälestamine ja LASTEKIRIK. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulavad Leesmenti noored. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

Teisipäeval, 22. septembril kell 11 h. pensionäride ja vabade PALVEKOOSOLEK.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale
Ontario M2J 4T9
499-6488
Jaan Andreller
943 Broadview Ave., Toronto
Ontario M4K 2R3
429-7984

„VABADUSE KUULUTUS"
RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kell 3–3.30 p.l.

Pühapäeval, 20. septembril kell 10 h. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. J. Andreller.

Kell 11 h. JUMALATEENISTUS, pühapäevakooli algus. Kõneleb A. Kajaste, noorte koor.

Kell 6 õ. A. Kajaste, V. Puu – viiul.

Kolmapäeval, 23. septembril kell 7 õ. KUULUTUS-KOOSOLEK, A. Kajaste.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ontario
Tel. 698-7977 või 766-7853
kantseleis 921-9417

JUMALATEENISTUS ühenduses kodumaalt lahkumist mälestades on pühapäeval, 20. sept. kell 1.30 p.l.

LÕIKUSE TÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS armulauaga on pühapäeval, 4. okt. kell 3 p.l. Jutlustab õp. A. Jalonen. Laulab koguduse ansambel. Jumalateenistuse järel toimub kiriku saalis koosviibimine ettekannete ja kohvilauaga.

TORONTO EESTI SEITSMENDA-PÄEVA ADVENTKOGUDUS
804 Broadview Ave., Toronto
626-3417
(Bloor—Danforth liini Broadview allmaaraudtee trammipeatuse vastas, hispaanlaste kirikias)

JUMALATEENISTUS igal laupäeval kell 9.30 h. ja kell 11 e.l. piiblikooliga. Kõik eestlased on kutsutud!

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 20. septembril kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 23. septembril kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 27. septembril kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 30. septembril kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

LAHKUNUD KAUAAEGSET ARMAST SÕPRA

EDUARD KUUSKNE't

mälestavad kurbuses

E. BERENDSEN abikaasaga
A. KIMMEL abikaasaga
R. MATHIESEN abikaasaga
H. MERET abikaasaga
E. MÄGI abikaasaga
K. H. RAUDSEPP abikaasaga
E. TIKENBERG abikaasaga
U. SASSIAN abikaasaga
A. TOIGER abikaasaga
E. VARAMÄE abikaasaga
R. VIKSTEN abikaasaga
E. VÄHI abikaasaga

ARMAST

EDUARD KUUSKNE't

mälestavad ja avaldavad südamlikku kaastunnet abikaasale ja lastele perekondadega

Ja ma nägin uut taevast ja uut maad . . .
Ilm. 21-1

INGE ja ANDRES
VIIVE ja ROBERT
HILLAR, LEMBIT, AARNE
LINDA TORK Uus-Meremaal

AVALDAME SÜGAVAT KAASTUNNET ELLENILE JA TEMA LASTELE
NENDE ARMSA ABIKAASA JA ISA

EDUARD KUUSKNE

lahkumise puhul

HILDA ja NIKOLAI KÜTTIS

SURMA LÄBI LAHKUS MEIE ARMAS VILISTLANE

jur. EDUARD KUUSKNE

sündinud 30. juulil 1905 Eestis
surnud 6. septembril 1987 Torontos

Mälestab sügavus leinas

KORPORATSIOON SAKALA

ARMAST KOLLEEGI

EDUARD KUUSKNE't

mälestab kurbuses

EESTI ÕIGUSTEADLASTE ÜHING KANADAS

SURMA LÄBI LAHKUNUD

EDUARD KUUSKNE't

mälestavad leinas

EVALD ja MAI JALAKAS

ARMAST SUGULAST

EDUARD KUUSKNE't

mälestavad leinas

perekonnad LEHELAD

ARMAST SÕPRA

EDUARD KUUSKNE't

mälestavad leinas

LAINE ja ARNOLD ELJAS
MAI-REET abikaasaga
EHA KAI perekonnaga

KAUAAEGSET HEAD PEREKONNA SÕPRA

EDUARD KUUSKNE't

mälestavad

LAINE ja GUSTAV KOOST
ELLEN ja PEETER KAJU
SYLVIA ja EINAR MEDRI

VAIMULIKUST PERSPEKTIIVIST

Piibel on Jumala Sõna, Raamatute Raamat! Selles leidub vastust igale probleemile. Kuid samal ajal on see midagi palju rohkemat!

„AGA NEED ON KIRJUTATUD, ET TE USUKSITE, ET JEESUS ON KRISTUS, JUMALA POEG, JA ET TEIL USKUDES OLEKS ELU TEMA NIME SEES.

Joh. ev. 20: 31.

OMA KALLIST ISA

HUGO ORUMAA'd

sündinud 22. augustil 1921 Tallinnas
surnud 4. septembril 1987 Miamis

leinab

tütar MONIKA

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

HUGO ORUMAA'd

surnud Miamis

leinavad kurbuses

MAX JENSEN
ARNOLD ÜHTIGI
JULIUS KARU
KALJU JÕGI

LAHKUS MINU KALLIS TÄDIPOEG

HUGO ORUMAA

surnud 4. septembril 1987

Kurbuses

ERIKA
LEENA-KREET ja HÄRM

MÄLESTAME

HUGO ORUMAA'd

ja avaldame kaastunnet tütar Monikale

VILMA WEIMAN
MEERI ja RICHARD METSLANG
KOIDULA ja KARL VOLDT
LIISI ja ENNO TAMM
RIINA REINIK

TEENEKAT KOOLI- JA KEELEMEEST

mag. HERMAN RAJAMAA'd

mälestab kurbuses

EESTI ÕPETAJATE ÜHING KANADAS

MÄLESTAME LEINAS

EDUARD KUUSKNE't

ÜHING KIVIOJA LIIKMED

ARMAST

EDUARD KUUSKNE't

mälestavad kurbuses

LINDA ja HERMAN MÖLDER

SÜDAMLIK KAASTUNNE ENNULE TEMA ISA

EDUARD KUUSKNE

surma puhul

EESTI ABISTAMISKOMITEE ja PUHKEKODU „EHATARE"

ENDIST KAASAMETNIKKU

EDUARD KUUSKNE't

sündinud 30. juulil 1905 Anijal
surnud 6. septembril 1987 Torontos

mälestab

ENDISTE EESTI POLITSEIAMETNIKE KOGU

ARMAST ISA JA VANAISA

RUDOLF ORAV'at

sündinud 14. veebruaril 1905 Tallinnas
surnud 8. septembril 1987 Torontos

leinavad

POEG perekonnaga
TÜTAR perekonnaga

ELUKUNINGAS KUTSUS KOJU USTAVA TÖÖTEGIJA
TARVASTU ÕPETAJA

HARRI HAAMER'i

sündinud 8. juulil 1906
surnud 8. augustil 1987

Vennalikku sõpra mälestavad tänutundes ja armastuses

Kristus on
minu elu.

KAI, ANNE, TOOMAS,
MAI, HELME ja IMBI
perekondadega

ARMAST

RUDI ORAV'at

mälestavad kurbuses sõbrad

ALICE ja EVALD ADER
ELLEN ja TRIFS KRIVOGUZOVS
BENITA ja GUSTAV KULL
SENTA ja BEN LAHT
ERNA ja OSKAR PAKAL
ELLA ja OTTO RANNAMÄE
AINO ja BEN TEDER
EHA TOOMBERG

LAHKUS IGAVESEKS MEIE SELTSI LIIGE
JA TÕSINE EESTLANE

ELMAR LEEDER

Mälestab sügavas kurbuses

Puhka rahus! THUNDER BAY EESTI SELTS

Eesti arst valvekorras

19. ja 20. septembril
dr. M. Leesment 481-6834
26. ja 27. septembril
dr. R. Vanaselja 921-7777

„MEIE ELU"
lugejad, ärge unustage oma
sõpradele soovitamast
„MEIE ELU"

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto, M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147

SUIKUS IGAVESELE UNELE MEIE LUGUPEETUD
ESIMEES

RUDOLF ORAV

Mälestame kurbuses ja avaldame
kaastunnet perekonnale

KALEVA
juhatus ja pere

MÄLESTAME

HELMI TAMME't

ja avaldame sügavat kaastunnet tütardele
perekondadega ema kaotuse puhul

REIN ja MERIKE LUUD
SELMA ja TONY HOGG
ENN ja LINDA FREY

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused,
uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 5 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

ARMAST SUGULAST

RUDOLF ORAV'at

mälestavad leinas
VALERIA KIMBERG-KOTKAS
RIHO PILD perega
ABEL ja EVA LEE
MARGUS LEE perega

ARMAST

HELMI TAMME't

leinavad ja avaldavad kaastunnet
lastele perekondadega

ÜLLE ja HUGO LATER

LUGUPEETUD JA ARMAST KLUBI LIIGET

RUDOLF ORAV'at

mälestab leinas
EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

SÜDAMLIK KAASTUNNE ANNELE, KADRILE JA
MADLILE NENDE EMÀ

HELMI TAMME'

surma puhul

TÕNIS ja KADRI LAAR lastega

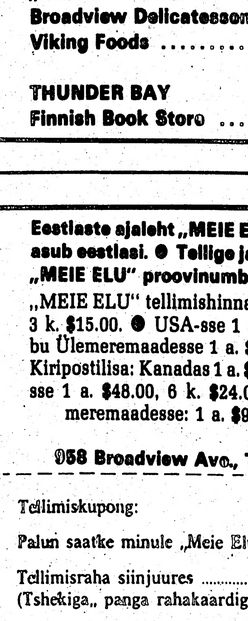

Külastage „MEIE ELU"
kus leiate
mitmesuguseid
sobivaid
kinkeesemeid

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) ● EESTI LIPUD (suured) ● EESTI MAA-KAARDID ● MAALID ● SEEBID ● KREEMID „Kamill" ● „RAKUDA" masseerijad ● POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

HEAD KAUAAEGSET SÕPRA

HELMI TAMME't

mälestab leinas

A. PRAKS

Avaldame sügavat kaastunnet ja soovime rahukindlust Jumalas oma koguduse nõukogu esimehele Tõnu Oravale koos perekonnaga tema isa

RUDOLF ORAV'a

siit ilmast lahkumisel

Meie abi on Issanda nimes.
Ps. 124:8

EELK TORONTO
VANA-ANDRESE KOGUDUS
NÕUKOGU ja ÕPETAJA

Meie Elu

ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatesson ..... 141 Danforth Ave.
Viking Foods ..... 133 Laird Dr.

THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

MÄLESTADES VÄGA ARMAST

HELMI TAMME't

HEVE PETTAI tütardega:
MAILI, MARE ja ANU

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. ● Tellige ja lugege „MEIE ELU". ● Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. 24.00, 3 k. $15.00. ● USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. bu Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. ● Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $39.00, 6 k. $19.50, 3 k. $9.75. USA-sse 1 a. $48.00, 6 k. $24.00, 3 k. $12.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $93.00, 6 k. $46.50, 3 k. $23.25.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

MEIE ARMAST EMA JA VANAEMA

HELMI MELANIE TAMME't

neiuna TREUBERG
sündinud 9. aprillil 1917 Tallinnas
surnud 9. septembril 1987 Torontos

mälestavad sügavas leinas

tütred
ANNE-MARIE
KIIRI-KADRI
MADLI-MAI
perekondadega

. . . Aga suurim nende seast on armastus . . .
Kor. 13-13

AVALDAME KAASTUNNET ANNELE, KADRILE JA MADLILE NENDE EMA

HELMI TAMME'

surma puhul

SIRJE ja ENN SAUMETS
LEIKI ja INDREK UUKKIVI

MÄLESTAME LEINAS

HELMI TAMME't

HENN RÜNDVA abikaasaga
ENNO RÜNDVA perekonnaga

MÄLESTAN SÜGAVAS LEINAS ARMAST

HELMI TAMME't

Minu südamlik kaastunne Annele, Kadrile ja Madlile perekondadega.

Puhka rahus!

ÕIE KÄRNER

HELMI TAMME

Mälestavad sügavas leinas

BENITA VOMM
ANTS VOMM
MAI JÄRVE-VOMM

UNUSTAMATA KAUAAEGSET KAASTÖÖLIST

HELMI TAMME't

mälestab leinas

EESTI ABISTAMISKOMITEE

Kristjan Meikop surnud

Stockholmis suri pärast pikemat haigust keeleteadlane Kristjan Meikop 86 aasta vanuses.

Kristjan Meikop sündis 21. aprillil 1901 Koigi vallas Järvamaal. Pärast gümnaasiumi Paides, lõpetas Tartu ülikooli keeleteaduskonna a. 1932 cum laude eesti keele alal. Töötas kodumaal eesti keele õpetajana Tapa, Narva ja Rapla gümnaasiumides.

Saabus a. 1944 põgenikevooluga Rootsi, asudes alguses elama Norrköpingisse. Ta oli esimeseks eesti kirjastus „Orto" keeleliseks korrektoriks. Võttis elavalt osa eesti elust nii kohapeal kui ülemaaliselt, m/h. kuuludes Eesti Põllumeeste Kogudusse, Rootsi Eestlaste Esindusse, olles alati ka kiriklikult tegev nii Norrköpingi koguduses. kui hiljem Stockholmi Peapiiskoplikus EELK koguduses. Esinduses oli Meikop palju aastaid Rahvusliku Kontakti toimetaja, kus ta eriliseks hoolealuseks oli keelenurk, eesti keelt propageeris ta ka päevaajakirjanduses.

Asunud a. 1966 Stockholmi, töötas ta Stockholmi ülikooli juures kuni vanusepuhkusele minekuni. Rohkeid aastaid oli ta ka Stockholmi Eesti Meeskoori laulumeheks.

Teda jäid leinama abikaasa Helene ning poeg ja tütar perekondadega.

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 5 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

Kirja teel sissesaadetavad kuulutused palume vigade vältimiseks kirjutada TRÜKITÄHTEDEGA. See on eriti tähtis nimede juures.

R.R.S.P.-d, R.R.I.F.-id ja AASTARENDISED.

Head investeerimise võimalused.
Nõuandmine tunnitasu alusel.

TARVO TOOMES
MONEYSTRAT INC.
Tel. 495-6805 ehk 968-1444

Suri pressifotograaf Artur Kalm

Long Islandil suri 2. septembril Eestis vabaduse päevil Tallinnas ilmunud päevalehtede juures kutselise fotograafina töötanud Artur Kalm, kes oli sünd. 1903.a. Märjamaal. Pagulaspõlves jätkas ta sama tegevust Geislingenis ilmunud ajaleht „Eesti Posti" juures ja asunult 1949.a. USA-sse, oli pikemat aega „Vaba Eesti Sõna" sellealaseks kaastööliseks. Lähematest omastest jäid teda leinama tütar perekonnaga Lakewoodis, kaks õde USA-s ja sugulasi kodumaal. A. Kalm maeti Lakewoodi kalmistule pastor T. Vaga vaimuliku talitusega.

ÜKSIK NOOR NAINE SOOVIB
MEESTUTVUST
vanuses 40–65.
Vastan kõigile kirjadele. Palun kirjad saata aadressil: Eesti Abistamiskomitee, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6. Märgusõna „LIISI".

KÜTTED ja TORUTÖÖD
ROLAND KULLIK
275-1280

MASTERCRAFT
PAINTING & DECORATING
Läti-Eesti firma
Soodsad hinnad – 30 aasta praktika
Helistage 439-2538

MÕTTESÄHVATUSI

On teatud vigu, mis hästi serveerituna hiilgavad paremini kui voorused.

Paljud daamid oleksid head abielunaised kui nad loobuksid katsest teha mehest eeskujulik abielumees.

Nasite jalad on moeloojate õppeplats.

Naised, kes pole ostetavad, maksavad kõige rohkem.

Armastav naine on nagu orjatar, kes paneb mehe ketti.

Naist on kerge õnnelikust teha. On vaja ainult näidata viis naist, kes temast paksemad.

Mehed mõtlevad. Naised mõtlevad ka, et nad mõtlevad.

Kogunud NIHITS

MÜÜGID

MÜÜA
KONDOMIINIUM
3 magamistuba, 1-1/2 vannituba. Lähedal äridele. Helistada pärast kella 2 p.l. Telefon: 755-6749.

MÜÜA
ELEKTRI AKORDION
koos võimendajaga.
Tel. 422-4141

KORTERID

Richmond Hillis välja üürida
ÜKS TUBA
vanemale daamile. Omaette vannituba ja auto parkimine.
Tel. 883-9214

Eestlase majas Etobicokes
MÖBLEERITUD TUBA, KÖÖK, SAUN ja AED
pensionärile välja anda.
Helistada „Meie Elu" talitusse tel. 466-0951

OPTIKUD

RATAS OPTIK
465-6251
219 DANFORTH AVE., TORONTO
Suur valik parima kvaliteediga moodsaid raame. Kõik klaasiliigid saadaval. Täidame ka kodumaiseid retsepte — ÕIGESTI, ja soovikorral postitame.
Raamid $12.00—200.00.
KAASMAALASTELE
10% HINNAALANDUST.

JURISTID

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.
Mihkel Holmberg, B.A., LL.B.
TOOME, PEASE & HOLMBERG
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M., LL.B.
ADVOKAAT – NOTAR
BELL, TEMPLE
SUITE 1401, 7 KING ST. E.
TORONTO, ONT. M5C 1A6
TEL. 365-1442

Andres Olvet, LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Bigelow & Hendy
789 Don Mills, Rd.
Tel. 429-3110

TÖÖPAKKUMISED

Otsitakse
HOOLDAJAT
nais- või meessoost 3 päeva nädalas Bayview — Eglinton rajoonis. Auto (suurem mudel) vajalik. Mitte koristustöid. Tasu kokkuleppel.
Helistada 488-3975.

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
vajab
TÖÖJÕUDU
thermo-akende, räästaaluste ja alumiinium seinakatte installatsiooniks.
Helistada: 832-2238 kella 7 h.–5 p.l.
Maple, Ontario.

NÄDALA RISTSÕNAD

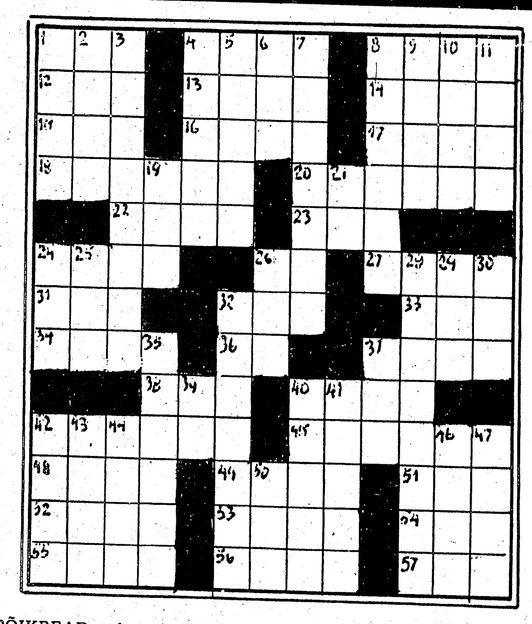

PÕIKREAD: 1. köis, tross; 4. kuulub püssi juurde; 8. . . . ohakas; 12. kala muretsemise vahend; 13. auku; 14. teistkordne hein; 15. õhurõhu mõõtja, lüh. 16. tuleloide; 17. on munal; 18. nurisev; 20. mitte sirge; 22. nõusolek; 23. on kaladel; 24. juurvili; 26. ühe eesti poetessi nimetähed — nimi ja eesnimi; 27. ühel jõuallikal; 31. see teeb rikkaks või rõõmsaks; 32. igatsus; 33. sugulane; 34. mõni räägib . . .; 36. meie; 37. mast; 38. mina . . .; 40. . . . Ata — Kasahhi pealinn; 42. käis närvidele; 45. mitte ergas; 48. jääkuhjatis; 49. sakikujuline kaunistus; 51. virutas; 52. meearmastaja — tagurpidi; 53. mõistis; 54. mulla mineraalaine pisiosakesed; 55. . . . päisa, 56. liik; 57. teatud muusika laad (algupärane kirjaviis).

PÜSTREAD: 1. võib viia voodisse; 2. sisselõige; 3. üks meie hõimlane; 4. saabub; 5. rahutu; 6. väga impulsiivne; 7. langema; 8. rahu rikkuma; 9. vao tegija; 10. mure; 11. üks loom tegi häält; 19. sinul; 21. kolmevarbaline laiskloom; 24. mürin taevas; 25. naisenimi; 26. loputus; 28. teatud laulud; 29. oli üks kõrgem eesti sõjaväelane; 30. . . . painaja; 32. uudistas; 35. ühe putuka; 37. olevat alati kuri; 39. sina; 40. ettekuulutaja preester vanas Roomas; 41. peenike pikk puu ehituse juures; 42. ustav; 43. laena raha eest; 44. süles; 46. sugulane; 47. munad ühes võõrkeeles; 50. laulu „Kuldrannake" autori eesnimi.

(Koostanud R.)
(Lahendus järgmises lehes)

EELMISE NÄDALA RISTSÕNADE LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. Anum; 5. Rauk; 9. Las; 12. Sula; 13. Istutama; 15. Tuur; 16. Nitrogen; 17. Majad; 19. Areng; 20. Islam; 21. Astu; 23. Oiu; 24. Eksi; 26. Daam; 30. Ngs; 31. Tuusa; 33. Ali; 34. Natt; 36. Uluk; 37. Ted; 39. Aisa; 40. Tulva; 42. Paari; 45. Pilli. 46. Arbitama; 49. Pika; 51. Avalikul. 52. Unus; 53. Sir; 54. Ordu; 55. Seda.

PÜSTREAD: 1. Ast; 2. Nuumsiga; 3. Ulualust; 4. Marja; 5. Rind; 6. Asi; 7. Utt; 8. Kurat; 9. Lage; 10. Amen; 11. Sang; 14. Torud; 18. Amet; 21. Asuka; 22. Sisu; 25. Kuus; 27. Aateline; 28. Alevikud; 29. Mida; 32. Akti; 35. Taril; 41. Ulpus; 42. Paas; 43. Arvi; 44. Abar; 45. Palu; 48. Mud; 50. ASA.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
5165 Yonge St.
Willowdale,
Ont. M2N 5P5
Tel. (416) 733-4515
733-4516

LILLEDE SAATMINE ÜLEMAAILMSES ULATUSES.
Eriti pulmadeks — värsked ja kunstlilled.
Matuseks — pärjad ja lillekorvid.
Puuviljakorvid.
Kinkeesemed — keraamika, puunikerdused, nahatööd, kuld- ja suures valikus merevaigust ehted.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.
Avatud: äripäevadel 9.00-6.00 p.l., laupäeval 9.00-5.00 p.l.

ROYAL LEPAGE
Royal LePage Real Estate Services Ltd. Realtor
1176 Yonge Street
Toronto, Ontario

TELEFONID:
kontoris 961-4444
kodus 921-3245
PRESIDENT'S GOLD AWARD
ESINDAJA:
ANNE LEIUS

HILLSIDE BAKERY
and Delicatessen
2851 Lawrence Ave. E., 261-2238
(Hillside Plaza Brimley nurgal)

Saadaval —
SOOME PAGAR
pagarisaadused ja delikatessid, soome kardemonisai, sepik ja rukkileib. Maitsvad tordid ja muud kohapeal küpsetatud euroopamaitselised pagarisaadused. ● Spetsiaal tordid ja sünnipäeva kringlid tellimise peale. ● Euroopa delikatessid, konservid, juustud, suitsusingid, suitsuribid ja soolaheeringad. ● Suitsukalkunid tellimise peale.
Omanik AKE SAARINEN